

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 21, 1975 Nr. 246

Kinijos priekaištai dėl detentės

"Amerika gerinasi Maskvai tuo metu, kai tas milžinas ruošiasi karui"

Pekinas. — Kinijos užsienio reikalų ministeris Čiao Kuan-hua, vaišindamas sekretorių Henry Kissingerį, tosto kalbėjo apie Ameriką dėl per didelio draugavimosi ir nuolaidų Sovietų Sąjungai. Amerika gerinasi sovietams tuo metu, kai tas milžinas ruošiasi naujam pasauliniam karui. Vienintelis kelias bendrauti su

sovietų hegemonizmu yra tik parodyti savo stiprų nugarkaulį. Pasiduoti iliuzijoms — reikėtų stumti ekspansionizmą ir susilaikyti liūdnų pasėkmių. Kissingeris jam atsakė, jog Amerika budi ir bet kokiai hegemonijai priešinasi, tik vengia be-reikalingų įtempimų ir susidūrimų. "Bendraudami su Maskva vadovaujamės realybe, ne retorika", sakė sekretorius. Nežiūrint Kinijos opozicijos detentės su rusais ir Washingtono leidimo laisvai veikti tibetiečių egzilams, Čiao sakė, kad abiejų kraštų santykiai gerėja vispūsiai, ir nėra pagrindo manyti, kad

ateity būtų kitaip. Kissingeris pridėjo: Nėra svarbesnio reikalo už Amerikos norą gerų santykių su Pekinu. Sekretorius su vicepremjėru Teng Haiso-ping ir kitais diskutuos ir finansinius reikalus. Abi šalys dar nuo 1950 metų turi vieną kitą tam tikrų sąskaitų. Taiwano reikalai, greičiausiai, nebus iš viso liečiami ir nenumatoma, kad juos būtų galima greitai išspręsti. Henry Kissingeris Pekine nutestino banketo dalyvius, prakalbėjęs kelis žodžius kinietiška: "Ban jiu rong ee", ir dar kelis kitus sakinius.

Kauno senamiestis. Vilniaus gatvė šiandien

Sovietai Sacharovą išvays

Kopenhaga. — Sovietai yra nutarę išvairuoti Andrejų Sacharovą, panašiai kaip yra padarę su kitu Nobelio premijos laureatu Aleksandru Solženicinu, rašo Danijos laikraštis "Berlingske Tidende". Tos žinios laikraštis pasiekė iš gerai informuotų šaltinių ir jos buvo paskelbtos Tarptautiniam teisme, kuris buvo pavadintas Irgi Sacharovo vardu.

Teismas truko spalio 17-19 dienomis. Dalyvavo didelis skaičius intelektualų, kovojančių prieš sovietų laisvą žmogaus teisių. Liudininkais buvo, kaip jau skelbta, Simas Kudirka, Jonas Jurašas, Aleksandras Solženicinas ir daug kitų, kurie visą neįmoniskumą patyrė ne iš kitų pasakojimų, bet ant savo pečių.

Washingtonas. — Sostinėje žinomas prezidento Fordo atsiliepimas apie tuos vietnamiečius, kurie iš Guam salos išplaukė atgal į Pietų Vietnamą, kad Amerika už tolimesnį jų likimą nesilaikytų atsakomybės. Jie nutarė grįžti savo rizika, gerai žinodami, jog Saigonas nenori jų priimti.

New York. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba vakar turėjo specialų posėdį Ispanijos Sacharos reikalui. Posėdį sukvietė prašė Ispaniją, įspėdama JT, jog toji kolonijoj gali kilti karas.

Svarstytas ir atominių ginklų panaudojimas Vietname

NEW YORK. — Buvęs armijos štabo viršininkas ir Vietnamo karinių pajėgų vadas gen. William Westmoreland išleido atsiminimų knygą, pavadintą "War in Vain", ir sako, jog 1963 buvo svarstytas planas Vietnamo panaudoti nedidelius atominius ginklus. Prez. Johnsonas buvo labai susirūpinęs marinių bazės Khe Sanh apsupimu ir klausė gen. Earl Wheeler, štabo viršininkų tarybos pirmininko, ar nereikėtų griebtis ir atominių ginklų, bet iš generolų pritarti ne negavo.

Philadelphia. — "The Philadelphia Inquirer" dabartinį mės to merą Frank Rizzo pavadino arogantu ir indorsavo kandidatū į mers kitą, juoduką, nepartinį Charles Bowser. Rinkimai bus kitą mėnesį. Rizzo naftos refinierių gaisre buvo sužeistas ir gydyosi ligoninėje.

Washingtonas. — Indianos senatorius Birch Bayh pasiūlymą noris būti nominuotas demokratų kandidatū į prezidentus. Bayh yra jau devintas demokratas, siekias nominacijos.

Walnut Creek, Cal. — Šio miesto policija pirmą kartą po daugelio metų vieną visą naktį nebuvo nei karto pašaukta į pagalbą, nei vieno telefono, jokios susisiekimo nelaimės, jokio nusikaltimo ar girtos sukeltos triukšmo. Policija galėjo visą naktį miegoti. Tai labai neįprastas atsitikimas.

Washingtonas. — Prez. Fordas Kongresui įteikė projektą pakeisti neturtingiesiems teikiamą mėsą to kortelių - kuponų programą. Korteles nemokamai maistui turėtų gauti tik tie, kuriems tikrai yra reikia. Iki šiol kontrolė buvo nepakankama. Prezidentas tikisi, jog per metus bus sutaupyta apie 2 bil. dolerių.

Beirutas. — Pirmą kartą po mėnesio Beirute buvo atidarytos mėsos krautuvės, restoranai ir barai.

362,000 MAROKIEČIŲ PRIEŠ ISPANIJĄ

Rabat. — Į karaliaus Hassano II atsisaukimą jau atsiliepė 362,000 savanorių, norinčių žygiuoti į Ispanijos Sacharą. Traukiniai su marokiečiais į Tarfaya, pasienio miestą, pradės važiuoti šiandien. Iš čia per dykumą bus keliaujama 50 mylių iki El Aaiun, Ispanijos Sacharos sostinės. Ką jie ten darys, tokia minia mažam miestely, neaišku.

Vakar dienos "Monitor" rašo, jog Karalius Hassan išjudino savo tautiečius, tik yra pavojus, kad jis jų suvaldyti jau negalės. Pasaulio opinija po Hagos teismo sprendimo nėra palanki Marokui. Marokas neturi jokių išskirtinių teisių į tą teritoriją. Tiek tik jam pačiam gera, kad suvienijo nevieningą savo tautą. Net komunistai pritaria.

Didžiausias pavojus gali būti ne iš Ispanijos, bet iš Alžirijos. Ispanų nuotaikos — karo pradėti dėl anos dykumos neverta. Jie nori duoti jam nepriklausomybę. Nori to ir Alžirija, slapta tikėdama per nepriklausomą kraštą laisvo išėjimo į Atlantą ir galimybės eksploatuoti Sacharos fosfatų. Didžiausiu fosfato eksportieri iki šiol buvo Marokas, bet Ispanų Sacharoje atrasti dar didesni šiu trąšų klodai, ir jų panaudojimas gali sudaryti pavojų Marokui netekti iki šiol turėto monopolio.

Marokui pritaria tik Mauritania, norinti aneksuoti pietinę ir vakarinę Sacharos dalį ir turėti platų pajūrio ruožą. Atrodo, kad tie du kraštai yra sudarę slap-tą susitarimą pasidalinti Ispanų koloniją.

Apgailestauja, kad Amerika pasirašė

Phoenix, Arizona. — Kongresmanas Sam Steiger (resp. Ariz.), atsakydamas kun. R. Klumbui į laišką, rodantį susirūpinimą Pabaltijio valstybių likimu, pridėjo ir patvirtina, jog Helsinkio aktas pastato į dar didesnę pavojų visas tris Pabaltijio valstybes. "Aš labai apgailestauju (I regret very much), kad Amerika pasirašė šį dokumentą".

Kissingeris užtikrino Japoniją

Tokio. — Kissingeris, būdamas Japonijoje, užtikrino, kad nebus jokių taikos derybų su Šiaurės Korėja, jeigu į derybas nebus priimta pilnateisiu nariu ir Pietų Korėja. Užtikrino ir nuolatinį grūdų pardavimą Japonijai, nežin-rint, kiek jų būtų parduojama sovietams.

Daug protestų susilaukęs Ispanijos valdytojas Francisco Franco su būsimuoju karalium Juan Carlos

Jokių papiginių Amerikai

Washingtonas. — "U.S. News and World Report" paskelbė sovietų užsienio reikalų viceministro Vladimiro Alchimovo pareiškimą, jog negali būti kalbos apie susitarimą sovietų naftos žaliavas parduoti Amerikai pigintomis kainomis. Amerikos delegacija Maskvoje veda derybas su sovietais už grūdus gauti naftos. Alchimovas sako, kad turės amerikiečiai mokėti tą pačią kainą, kaip ir visi, o jei rusai darytų kokių nuolaidų, būtų pagrindu to paties reikalauti ir kitiems kraštams.

Sovietai Amerikos grūdus yra pirkę ir vėl nori pirkti vis tik mažesnę kainom, nei kiti moka.

Nairobi. — Penkiose Afrikos kraštuose — Kenijoje, Malavije, Tanzanijoje, Ugandoje ir Zambijoje žymiai pagausėjo pašaukimų į kunigus. Šiuose kraštuose dabar veikia vienuolika didžiųjų kunigų seminarijų, kuriose filosofiją ir teologiją studijuoja apie 1,500 seminaristų. Šios seminarijos Afrikai jau parengė 1,200 vietinės kilmės kunigų.

Jupiterio keturioliktasis palydovas

Los Angeles. — Kalifornijos Technologijos instituto mokslinis bendradarbis Charles Conally paskelbė, kad jam pavyko atrasti dar vieną, keturioliktąjį Jupiterio planetos palydovą. Pernai šis astronomas buvo aptikęs trylik-tąjį "Ménulį". Dabar atrastasis yra maždaug keturių milijų kilometrų nuotaukoje atrodė kaip mažytis taškelis. Jo orbitos dar nepavyko nustatyti.

KALENDORIUS

Spalio 21: Šv. Hilarijus, Šv. Ursulė; Rikantas, Gilanda.
Spalio 22: Šv. Melanas, Šv. Salomė; Sudimantas, Minė.
Saulė teka 7:08, leidžias 6:02.

ORAS

Daugiausia saulėta, šilčiausia, netoli 70 laipsnių.

Sovietai apie maoistus ir "reakcionierius"

Maskva. — Sovietų Tass ir toliau kaltina Kiniją "dėl jos maišymo Angolos reikalais". Pranešime sakoma: "Maoistai veikia Angoloje. Čia neokolonizmo interesams tarnauja organizacija, pasivadinus FNL (Angolos nacionalinis išsivadavimo frontas). Jam padeda CIA. Ši veikla visiškai sutampa su stambia Šiaurės Amerikos monopolijų interesais, tokių kaip Texaco, kurios įsikūrė dar Caetano fašistinės vyriausybės laikais. Sutampa ne tik interesai, bet ir veiksmas. Tai rodo neseniai Pekine įvykusios Amerikos ir Kinijos oficialių asmenų derybų ir svarstymų, kaip padidinti karinę pagalbą FNL".

"Politika, kurią Kinijos vadovybė vykdo tarptautinėje arenoje, siekiama skaldyti antimperalistinį frontą, stabdyti revoliucinį procesą. Iš esmės tai kontrevoliucinė politika. Matyt, Pekinas norėtų, kad Portugalijoje įvyktų Cilės tipo perversmas, nes revoliucinis procesas trukdė Pekinui bendradarbiauti. Todėl Pekinas neskubėjo pripažinti demokratines santvarkos Portugalijoje. Kai dėl Pinočeto (Cilės prezidento), tai šis nepraleidžia nei vienos galimybės padėkoti maoistams. Neseniai jis pasakė: "Mano vyriausybė, suprantama, antikomunistinė, tačiau tai netrukdo palaikyti gerus santykius su Kinijos Liaudies Respublika".

"Pinočetas — ne išimtis. Pekinas dabar ne tik simpatizuoja užkietėjusiai reakcijai ir tokiems reakcijos žulams, kaip Franz Strauss arba Henry Jacksonas, bet ir pasiryžęs sudaryti su ja sąjungą", sako sovietai.

Viena iš vėžio priežasčių?

Washingtonas. — Žemės ūkio departamentas planuoja privesti lašinių pramonę atsiskirti į tą produktą dėti pavojingų medžiagų, kurios apsaugoja mėsą nuo sugedimo. Po 18 mėnesių studijų prieita išvados, jog sodium nitrite, dedamas į lašinius ir dar kitur, apsaugo produktus nuo botulizmo, apsinuodijimo, bet nitritas taip pat kombinacijose su chemikalais suformuoja nitrosomines, didžiausią iki šiol užtikta priežastį vėžiui. Mokslininkai dar nėra tikri dėl to, bet faktas, kad tas produktas nepanaudojamas mėsos, mažiau sušergama. Tuo reikalu dar bus vieši suinteresuotų žmonių apklausinėjimai.

APIE NACIONALIZMĄ SOVIETŲ SAJUNGOJ

Iš spalio 4-5 Detroito universiteto įvykių svarstymų apie nacionalizmą Sov. Sąjungoje Brežnevo laikais. (Tęsinys iš vakar dienos).

Gudų sesijoj

Gudų sesijoje, kuriai vadovavo prof. John Sadovsky iš Queens universiteto, kalbėjo prof. Jan Zaprudnik iš Queens kolegijos ir dr. Vitaut Kipel iš New Yorko valstybinės bibliotekos. Prof. Zaprudnik paskaitos planas priminė latvių prof. Dreifelds planą: ir čia pilna lenta skaičių, datų, nuosimčių. Tik gudų statistikos nuo latvių skyrėsi kaip diena ir naktis. Gudams buvo visko su kauptu, visko arti 100 proc. Prof. Zaprudnik kalbėjo su tokiu entuziazmu, kad turėjo dėti kirtį ant kiekvieno daiktavardžio, veiksmavardžio ir skaitvardžio, kur tik buvo liečiamas gudų tautinės problemos. Dr. Kipel tonas santūresnis. Jo paskaitoje labiausiai nustebo teigimas, kad 55,000 žmonių iš tautinių mažumų ten atsisakė savo tautinės kalbos, pasirinkę gudų kalbą.

Priešingai latviams ir lietuviams, gudų kalbėtojai savo referendumus perskaitė maždaug per vieną valandą. Antra valanda teko diskusijoms. Jose labai gvyai dalyvavo ukrainiečiai. Keletą kartų iškeltas Lietuvos bei lietuvių vardas. Vienas paklausė, ar paaikškinti, kokios tautybės išsižadėjo savo kalbos gudų šiosios nauda? Atsakymas: daugiausia — lenkai. Buvo paklausta, ar Gudijoje yra mažumų mokyklos? Prof. Zaprudnik atsakė: nėra. Neturi savo mokyklų ten lietuvių, bet neturi savųjų nei gudai Vilniuje. Tai sovietų kaltė. Kokia administracija — tokia kalba. Šitaip esą visur Sovietų Sąjungoje. Kodėl yra lenkiškų mokyklų Vilniuje? Tai išimtis, todėl, kad Vilniaus krašto reikalas neaiškus, tad sovietai lenkamis patikauja. Susidarė vaizdas, jog gudų mažą grupę išvežioje yra labai agresyvi, labai nacionalistiškai ir soviništiškai nusiteikusi.

Latvių ir lietuvių sesijose publikos buvo po lygiai — maždaug 40-50 žmonių. Latvių sesiją sekė apie tuzinas lietuvių, o savame posėdyje lietuvių buvo gal kiek daugiau kaip pusė, jų tarpe ke-

letas Detroito universiteto studentų. Gudų sesiją stebėjo šeši lietuviai.

Lietuvių sesijos techniskam paruošimui vadovavo Detroito Lietuvių Organizacijų Centras. Jo ryšininku su kitomis tautybėmis buvo Bernardas Brizgys, kuriam atliko kitas to organizacijos valdybos narys dr. Algis Barauskas. Lėšas irgi iš savo išdo suteikė DLOCas, truputį paremtas ir Amerikos Lietuvių Tarybos.

Ukrainiečių sesijoj

"Tautinės problemos Ukrainoje kultūrinės ir religinės dimensijos nuo 1964 metų". Kalbėtojas buvo prof. Bohdan R. Bociurkiv iš Carleton universiteto Kanadoje. Paskaitininkas pareiškė, kad visos ukrainiečių religijos sovietų valdžios labai persekiojamos. Viena religija, unitai, yra ypatingai persekiojama ir net uždrausta jai veikti. Rusai nori visus ukrainiečius suvairinti į ortodoksų bažnyčias, kad valdžiai būtų lengviau tikinčiuosius tvarkyti, todėl unitai turi išventinti kunigus slapta. Prof. Bociurkiv paminėjo daug kitų valdžios persekiojamų religijų.

Antras šios sesijos prelegentas — prof. Mykola Stepanenko iš Central Michigan universiteto — ribojosi tik ukrainiečių vedama kova prieš rusifikaciją. Jis paaikškino apie Morozo ir kitų ukrainiečių disidentų bylas. Viena iš jo išvadų buvo, jog Ukrainos nacionalistinis judėjimas esąs pavijęs ta prasme, kad padeda išjudinti tokius asmenis, kurie anksčiau neįtūrė jokio sąlyčio su Ukrainos kultūra. (E.)

Charlston, S. C., idiliškas kampelis

KELIAS Į SVEIKATĄ

NEŠIŲOTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

PAKELTO KRAUJOSPŪDŽIO GYDYMAS

(Anksčiau paskelbtų žinių santrauka)

Mokykminės orientuoties gero hipertenzijos gydymo pagrinduose

Mediciniškas pageidavimas

Daugelis lietuvių visiškai nesi-
gdo savo turimo pakelto kraujo-
spūdžio. Kiti į tokia ligą pro-
pirštus žiūri tol, kol jie nuo dėl
šitos ligos nuo kojų nuvirsta.
Treti gydosi tą ligą pripuolamai
— taip, kaip jiems atrodo, o ne
taip, kaip ji privalo gydytis šių
dienų medicinos pajėgumu pasi-
naudodami. Nieko nepadės šis
rašinis mediciniškas nusi-
dėjimas — užkietėjusiam savo
mediciniškose nuodėmėse tol,
kol jie atsivers į imlus medicini-
škas tiesias asmenis savomis asme-
nybėmis. Už tai su nauda pasis-
kaitys visi tie lietuvių, kurie yra
imlūs tiesiai ir pajėgia patirtą
medicinišką tiesą savo gyvenimo
dalyje paversti. Šitokiems lietu-
viams ir yra skiriamas šis "Ke-
lias sveikatos".

Kraujospūdžio skirstymas į grupę

Lengvesniam gydymui visu-
met pakeltą kraujospūdį turinčių pa-
cientų, gydytojai suskirsto pa-
cientus į tris pagrindines grupes:
1. Dėl smegeninių priežasčių ki-
slusius, 2. dėl arteriosklerozės at-
siradusius ir 3. dėl arterijų sus-
traukimo (spazmų) gautus. Tai
trys pagrindinės priežastys su-
keliančios pakeltą kraujospūdį.
Yra dar simptomatinis kraujos-
pūdžio pakilimas — dėl tam tikros
kūno ligos atsirandančių kraujos-
pūdžio pakilimų. Tai antriniai
kraujospūdžio pakilimai. Svarbiau-
sios tokio simptomatinio kraujos-
pūdžio pakilimo priežastys yra
dvi: 1. inkstų susirgimai ir 2.
antinksnių liaukų (adrenals)
suneigalavimai. Cheminis kraujo
tyrimas ir rentgeno nuotraukų
studijos, paprastai, sukelia šitas
inkstų ir antinksnių liaukų ne-
geroves, kurios sukelia pakeltą
kraujospūdį. Prieš surišuojant
kraujospūdį į tris minėtas pagrin-
dines grupes, turi būti atlikti ty-
rimai inkstų ir antinksnių liau-
kų.

Kaip taisyklė, būna viena vy-
raujanti priežastis, kita kiek tal-
kinanti. Pacientą tiriant ir ieš-
kant pakelto kraujospūdžio prie-
žasties, visų pirma galima nusta-
tyti du stovius: 1. Ar tas pacientas
turi kraujagyslių (arterijų) orga-
ninį pakitimą (priskretime) ar
ne; 2. Jei tas pacientas turi skle-
rozę arterijose, reikia nustatyti
jos pagrindinę vyraujančią prie-
žastį: ar tai sklerozė vyrauja, ar
tik kraujagyslių susitraukimas
(spazmas) pirmu smuiku groja.
Šitai nustatius, gydytojiu esti ne-
sunku tvarkyti pakilęs kraujos-
pūdį: parinkti tinkamus vaistus.
Tada, kas yra svarbiausia, gali-
ma pritaikyti paskiram pacien-
tui jam geriausią jo ligai gydy-
mo būdą.

Pakelto kraujospūdžio gydymo santrauka

Kaip jau anksčiau minėta, pa-
kelto kraujospūdžio skirstymas
į dvi pagrindines priežastis: 1. ne-
žinomos kilmės pakeltą kraujos-
pūdį (essential hypertension) ir
2. į dėl inkstų bei antinksnių
liaukų (adrenals) suneigalavimo
atsiradusį. Apie pastarąjį čia ne-
kalbėsime — tai reti atsitikimai.
Jų gydymas yra tvarkymas pa-
grindinis ligos inkstuose ir ant-
inksninėse liaukose.

Nežinomos kilmės kraujospū-
džio pakilimą turinčius paci-
entus dalinama į tris grupes: Ku-
rie turi smegeninę negerovę (su-
praintentorial); tie, kurie vyrau-
jančiai sklerozė negaluoja ir tie,
kurie turi vyraujančią susitrau-
kusias arterijas (vasospastic di-

sease). Pagal šias tris grupes ir
tinkamu būdu gydomi pakeltą
kraujospūdį turintieji.

Smegeninės negerovės sukeltas kraujospūdis

Neturintį organinės kraujagy-
slių ligos (su normaliomis akies
dugno arterijomis, su nepadide-
jusia širdimi, su normaliai vei-
kiančiais inkstais) pacientą reik-
ia gydyti sekančiai, neatsižvel-
giant į jo kraujospūdžio dydį. To-
kio paciento smegenis — jų vei-
kimą reikia raminti. Todėl jam
skiriamas ramintieji vaistai (se-
dativai ir (arba) trankvilizatoriai).
Mat baimingumo apimta pacien-
tą reikia raminti — tada ir jo
kraujospūdis kris. Kartais pakan-
ka vien tik Amobarbital sodium.
Vaistinėse tas vaistas vadinasi
amytal, po 60 miligramų tablete-
se tris kartus per dieną duoti per
koki pusmetį.

Sklerozinės kilmės kraujospūdžio tvarkymas

Esant skleroziniams ekies dug-
ne arterijų pakitimams, jų sus-
tangrėjimas, turint normalaus
dydžio ar tik truputį padidėjusią
širdį, turint elektrokardiogramo-
je pakitimus, gydytojas nustato,
kad šio paciento pakeltą kraujo-
spūdį reikia gydyti, atsargiai tvar-
kant jo sklerozę. Pakeltas krauo-
spūdis tokiais atvejais nelabai
trūkdo kraujotakai kūne — todėl
nereikia stengtis labai greitai ir
labai smarkiai sumažinti krauo-
spūdį. Mat, staiga sumažinus to-
kiais atvejais kraujospūdį, gali
padidėti širdyje ir smegenyse
pristatomo kraujo kiekis. Tada,
žinoma, pasidaro bekraujės sme-
genys ir tokie širdies raumenys.
O tai nėra sveikas dalykas. Gy-
dymui šios rūšies pakelto krauo-
spūdžio naudojama kombina-
cija iš dviejų, rečiau iš trijų
vaistų. Tai ilgai veikia šlapimą
varantieji vaistai (thiazidai — šis
vaistas vaistinėse vadinasi Diu-
ril) — jis vienas ar su priedu:
reserpine. Kartais trečias vaistas
pridedamas (hydralazine, vaisti-
nėse tas vaistas vadinasi Serpasil).
Kitų — stipriau kraujospūdį žė-
minančių vaistų tokiais atvejais
tik išimtinai retais atsitikimais
priseina duoti.

Dėl susitraukusių kraujagyslių kraujospūdžio tvarkymas

Kai kraujagyslės (praktiškai
tik arterijos) būna susitraukus-
ios, tada jomis kraujotaka susilp-
nėja. Todėl reikia veikti labai
skubiai ir labai energingai; rei-
kia atpalaiduoti arterijų spazmus
(spazmas) pirmu smuiku groja.
Šitai nustatius, gydytojiu esti ne-
sunku tvarkyti pakilęs kraujos-
pūdį: parinkti tinkamus vaistus.
Tada, kas yra svarbiausia, gali-
ma pritaikyti paskiram pacien-
tui jam geriausią jo ligai gydy-
mo būdą.

Kaip jau anksčiau minėta, pa-
kelto kraujospūdžio skirstymas
į dvi pagrindines priežastis: 1. ne-
žinomos kilmės pakeltą kraujos-
pūdį (essential hypertension) ir
2. į dėl inkstų bei antinksnių
liaukų (adrenals) suneigalavimo
atsiradusį. Apie pastarąjį čia ne-
kalbėsime — tai reti atsitikimai.
Jų gydymas yra tvarkymas pa-
grindinis ligos inkstuose ir ant-
inksninėse liaukose.

Nežinomos kilmės kraujospū-
džio pakilimą turinčius paci-
entus dalinama į tris grupes: Ku-
rie turi smegeninę negerovę (su-
praintentorial); tie, kurie vyrau-
jančiai sklerozė negaluoja ir tie,
kurie turi vyraujančią susitrau-
kusias arterijas (vasospastic di-

Aldona Barkutė-Daukus, Sophie Barcus radijo šeimos valandos tvarkytoja pataria Lietuvos sodybos Chicagoje pažmonyje visiems lietuviams suglausti gretas ir dirbti visų lietuvių gerovei. Nuotr. M. Nagio

padarysi: sveikata yra brangiau-
sas dalykas.

Nedarykite antros daromos
klaidos: nemeskite po kiek lai-
ko tinkamo savo pakelto kraujo-
spūdžio tvarkymosi. Kraujospūdis
pakeltas tai tas pats kas ir kita
chroniška liga, pvz., cukraligė.
Reikia nuolat pildyti gydytojo
nurodymus per visą savo gyvenim-
ą. Druskos praisai atsakyti vi-
sam gyvenimui. Žinoma, reikia
ir svorį numesti, ir nervus dėl
menkinio nelaidyti ir sklerozę
visomis, mums jau gerai žino-
momis priemonėmis tvarkyti.
Tik tada galima tikėtis geresnių
pasekų. Dar prisiminkime tiesą,
kad kiekvienas apsilėdėlis praso
si pagalbos tik sunkiau susirgęs.
Už tai išmintingasis vengia su-
sigrimo — jis pildo kad ir nema-
lonius jam gydytojo duotus nuro-
dymus. O kad pajėgtume taip sa-
ve į rankas sumti — turime
kiekvienas savas asmenybes tvar-
kyti dar šiandien. Tai ne visiems
vienodai seksis. Juk visi žinom,
kad yra žmonių "degtukų" ir
"dramblių" — ant pastarųjų spran-
dų gali kuola taisyti — ir jie nę
krust. Žinokime visą vieną daly-
ką: kiek pastangų padėsime sa-
vos sveikatos lopymui bei ligos
išvengimui — tokia sveikata ir
džiaugsmas. Tad visi iki vieno
į lenktynes geresnės sveikatos iš-
gijimui ir jos kuogeriausiam sto-
vyje išlaikymui.

Pasiskaityti. Current Therapy.
1972. W.B. Saunders.

TEISINGĄ PATARIMĄ IGYVENDINK — SVEIKESNIS BŪSI

TRYŠ SVEIKATOS ŠALTINIAI

Klausimas. Prašau Gerb. Dak-
tarą, man patarti, kaip geriausiai
orientuotis sveikatos tvarkyme.
Kokie svarbiausi pamokymo šal-
tiniai yra galimi paprastam žmo-
gui, norinčiam kuo geriausiai sa-
vą sveikatą užlaikyti. Dekingų vi-
si būsime už tai.

Atsakymas. Žmogaus motoras
yra širdis. Kiekvienas vairuoto-
jas žino, kad motoro sveikata yra
pagrindinis svarbos reikalas.
Širdies apsauga nuo ligų ir pa-
grindinis ir svarbiausias reika-
las. Čia prieiname prie trijų svei-
katos išsigijimo šaltinių. 1. Pats
pacientas turi būti tinkamai tei-
singomis (ne prietarais) medicini-
škomis žiniomis apsirūpinęs; 2.
Paciento šeima turi irgi būti pa-
žengusi mediciniškose žiniose —
kitipai ji nekreips dėmesio į pa-
vienio savo šeimos nario sveika-
tos reikalus; Pas kurį asmenį žmo-
gus kreipiasi sveikatos taisy-
mu — tas asmuo turi būti vi-
sąpusiškai pajėgus patarti ir pa-
dėti žmogui jo sveikatos taisy-
me bei ligos išvengime. 3. Sutvarky-
mas aplinkoje esančių kenksmin-
gu sveikatai veiksnių. Faktas: šia-
me krašte yra 20 milijonų žmo-
nių turinčių pakeltą kraujospūdį,
o tik mažiau negu pusė jų žino,
kad jie tokia negalę turi. Nors
pakelto kraujospūdžio priežas-
ties dar medicina nežino — bet
tokia negerovė sugeba sėkmingai
kontroliuoti.

Naudojimas gausiai vaisių —
daržovių (vengimas kavos, arba-
tos, svaigalų), yra tiesiog kovos
reikalavimas žmogaus pasiryžimas.
Taip aplinka mus sirdina šituo
žvilgsniu. Dar svarbu žmogui
turėti gedrumą širdies — gerą
nuotaiką. Čia aplinka gali daug
talkinti. Taip sodybos pagyvenu-
siems lietuviams yra tikros svei-
katos šaltiniai. Čia žmonės tarpu
savę dalinasi savo vargais ir
džiaugsmais. Svarbu ir maži kie-
kiai metalų — mineralų. Tokio
cinko trūkumas greitina sklero-
zę. Kai kuriose vietovėse trūksta
augalams — daržovėms — vai-
siams kitokių medžiagų. Ta-
da žmogus sunegaluoja įvairio-
pai. Tai vis aplinkos negerovės.
Jų yra dar daug daugiau.

Kiekvienas lietuvis geriausiai
padarys, savą sveikatą ganyda-
mas, kai jis išmintimi vadovau-

Su tokiu dėmesiu seka pažmonio programą Lietuvos sodyboje Chicagoje visi pagyvenusieji lietuvių. Taip jie save ramina ir savo pakeltą kraujo-
spūdį mažina. Nuotr. M. Nagio

Šios plokštelės daugeliui žmonių dar nežinomos, tai būtent:

Idainavo A. Dvarionas. Sokių muzikos rinkinys XXV

1. Ispanų valsas
2. Sapnas — tango
3. Gyvenimas — fokstrotas
4. Tik tu man priklausai — fokstrotas
5. Liūdna man be tavęs — tango
6. Daina padės gyventi — fokstrotas
7. Bučkis — valsas
8. Skraidai gariai — fokstrotas
9. Turiu dvi merginas — fokst.
10. Sirdie — tango
11. Skrenda naktys — fokstrotas
12. Paskutinis sekmad. — tango

Idainavo Birutė Tamošiūnienė. Sokių rinkinys "Svajonių šūkrys"

1. Kur lankos žaliuoja — tango
2. Amour-Beguine
3. Laukiu, sugrįžti — valsas
4. Nuostabus berniukas — Cho Cho
5. Klajojančios rožės — lėtas fokstrotas
6. Ilgesys — tango
7. Žiboklės — valsas
8. Balti žiedai — manbo
9. Svajonė — tango
10. Kengūrų samba — samba
11. Sudie — anglų valsas
12. Gal būt, gal būt — bolero

Idainavo A. Sabaniauskas. Sokių muzikos rinkinys XXVI

1. Septintame rojuje — anglų valsas
2. Mūsų susitikimas — tango
3. Sutėmų daina — tango
4. Liūdna — tango
5. Mąrytė mėlynakė — fokstrotas
6. Tik tau, Rio Rita — fokstrotas
7. Jaunystės meilė — tango
8. Ta naktis — anglų valsas
9. Nakties serenada — tango
10. Aldona — tango
11. Kodėl neatėjai — fokstrotas
12. El tu, mergyte — fokstrotas

Idainavo Birutė Tamošiūnienė. "O Ramunėlė, pasakyk", sokių muzika

1. Granada — Isp. fantazija
2. Pavasaris už lango — tango
3. Su tavim kartu — cha cha
4. O Ramunėlė, pasakyk — valsas
5. Tavo akys — rumba
6. Žavingos naktys — fokstrotas
7. Senam sode — tango
8. Niekad sekmdienį — cha cha
9. Jauna kai buvau — beguine
10. Sių nakt — cha cha
11. Pavadas — tango
12. Kaip ir aš — rock

Rinkinys XXVIII įvairių dainų su muzika ir kiti kūriniai

1. Karo muziejus vėlavos nuleidimas I dalis Kaune
2. Karo muziejus vėlavos nuleidimas II dalis Kaune
3. Ko vėjai pučia — Idainavo Stepas Grauzinis
4. Kur lygus laukai — Idainavo Karo mokyklos kariūnų choras
5. Marš, marš, kareivėliai — Idainavo Karo mokyklos kariūnų choras
6. Senas kanklininkas — Idainavo J. Petrauskas ir V. Dineika
7. Saulėta diena — Idainavo A. Sabaniauskas
8. Išgriau septynias. Šią naktelę per naktelę miego nemiegojau — Idainavo Stepas Grauzinis
9. Sutėms tamsi naktelė — Idainavo Karo mokyklos kariūnų choras
10. Geležinio vilko maršas — Idainavo Karo mokyklos kariūnų choras
11. Valdytos malda — Igiedojo J. Petrauskas ir V. Dineika
12. Mano svajonė — Idainavo A. Sabaniauskas

Visos šios plokštelės kainuoja tik po \$6.00. Gaunamos:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Oro sudėtis ir kvapas

Oras gamtoje — tai daugelio
įvairių medžiagų mišinys. Kiekvie-
nas šių medžiagų atitinkamomis są-
lygomis savaip kvepia. Neužteršta-
me gamtos ore rasta 26 medžiagų,
penkiolika nedidelės koncentracijos
dujų. Esama taip pat mikrokoncen-
tracijos radio aktyvių dujų. Tačiau
ne įvairūs oro komponentai ap-
sprendžia jo kvapą. Svarbiausias
faktorius, skleidžiantis šviežio oro
kvapą, veikiant ionizuojančiam
spinduliavimui, yra ore esantis ozo-
nas. Ionai ir oksidai sustiprina ozo-
no kvapą ir tuo pačiu sušvelnina jį.
Oro šviežumui turi įtakos perkūni-
jos. Pušynuose tyrinėtojų aptiktas
tocheminis smogas. Visa antžeminė
gyvyja gamta nuolat veikia šviežio
oras. Šviežio oro biologinio poveikio
gyvyms organizmas mechaniz-
mas gana sudėtingas. Jo itakoję
pastebimai centrinės nervų sistemos
funkcijos būklės pakitimai. Net
trumpalaikis ozono ir ionų poveikis
sustiprina dujų apkvaitą, deguonies
kiekį kraujyje padidina. o cukraus
ir fosforo sumėžina, greičiau atsta-
to jėgas, padidina darbūngumą. Im

Temzės upėje pagauta laiša

Temzės aukštupio, už 50 km nuo
Londono, į žvejų tinklus pateko lai-
ša. Tai nepaprastas laimikis — juk
paskutinioji laiša Temzės upėje
sugauta prieš 141 metus. Nuo to
laiko upės vandenys, nuolat terši-
ami pramoninėmis atliekomis, bu-
vo virė žuvų "kaninėmis". Laimi-
kui daugiausia džiaugiasi moksi-
ninkai ir inžinieriai, padėję daug
pastangų pastaraisiais metais, kad
būtų valoma garsoi anglų upė.
Daugiau kaip 4 kilogramų lai-
šą — daržovės — vaisius ter-
šimo efektyvumo įrodymas. j m

sis, o ne palaidais jausmais savo
gyvenimą tvarkys. Tada jis žinos
kas valgyti, kas gerti ir kaip savo
asmenybę geriausiai dalykais
turtinti.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 3-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily,
except Sundays, legal holidays, days after Christmas and Easter
by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County Illinois				
Elsewhere in U.S.A. \$23.00 Canada \$25.00 Foreign				
Countries — \$26.00				
Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinė	16.00	8.50		

Pasto išlaidas mėsiant, pakvitatvinti už gautas pre-
numeratas nesunčiamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skai-
tytojo adresą, gavus iš jo mokestį, atžymima, k. kada
skaitytas yra užsimokėjęs.

Redakcija straipsnius taiso savo
nuožiūra. Nesunaudojti straipsnių
nesaugo, juos grąžina tik iš anks-
to susitarus. Redakcija už skelbi-
mų turinį neatsako. Skelbimų kai-
nos prisiūmamas gautas prašymą.

This publication is available in microfilm from:

XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2358 West 63rd Street

AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR

GERKLĖS LIGOS

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building) Tel. LU 3-6556

Pirmia ligonius pagal susitarimą

Jei neatsiliepiu, skambinti 274-9012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Ave.

Val.: pirmad., antrd. ir ketvirtad.

6 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telef. VA 5-2670

Rezid. tel. WAHROOK 5-3048

Tel. ofiso RE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. ir 1 iki 7 popiet.

antrd., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik

sustarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir

ketv. 1-4 ir 7-9; antrd. ir penktad.

10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir

Emocijų Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-

atsiliepiu, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

PROFESORIAUS ISPEJIMAS

Gali atrodyti, kad apie pavergtuosius ir Maskvos pavojus laisvajam pasauliui terašome tik mes vieni, kad tik žmonės iš už geležinės uždangos supranta tikruosius komunizmo kėslus. Ypač tai gali atrodyti todėl, kad lietuvių rašytis laisvais ar straipsniais amerikiečių spaudoje mes tuoj pasidžiaugime savo spaudoje. Bet šiuo metu gausu anti-komunistinės spaudos visame pasaulyje, daug straipsnių būna išspausdintų įvairiuose laikraščiuose, tokių straipsnių būna ir amerikiečių ne tik mažesniuose, bet ir pačiuose didžiuliuose dienraščiuose. Nors tie straipsniai daug ir nenulemia, bet dažną priverčia pagalvoti, o knygos gali atkreipti ir Amerikos gyvenimą formuojančių asmenų dėmesį.

Viena tokių įdomių ir ne tuščių retorika, bet faktais pasiremiančių knygų apie Sovietų Rusijos ekspansiją yra prof. Antony C. Sutton parašyta knyga "National Suicide, military aid to The Soviet Union". Šis, 1925 m. Anglijos gimęs profesorius, yra dėstęs ekonomiką Californijos State universitete Los Angeles, yra kelių laikraščių ir žurnalų bendradarbis, yra išspausdinęs keletą knygų apie Sovietų Sąjungą. Be minėtos, dar yra parašęs "Western Technology and Soviet Development, 1917 to 1930", "Collectivism and War" ir kt.

Toje knygoje apie tautinę sąveiką, remiantis Sov. Sąjunga, autorius plačiai atskleidžia Maskvos kėslus ir teigia, kad Rusija mažai tepasikeitė nuo Jono Žiauriojo laiko. Autorius mini įvairias JAV klaidas santykiuose su Sov. Rusija, primindamas ir S. Kudirkos išdavimą.

Viena pačių didžiųjų klaidų yra ekonominis ir karinis Maskvos reikimas, ypač suteiktas technologijos reikmenų, ką Sov. Rusija panaudojo prieš Ameriką. Tai įrodė karai Vietname ir Korėjoje. Pasiremdamas gausiais statistikos duomenimis, prof. Sutton įrodo, kad nuo 1918 m. Sovietų technologijos 90 proc. sudaro įvežimai iš Amerikos ar iš kitų Vakarų valstybių. Ir, esant, taip stiprinamas priešas, nuo kurio gintis Amerika kasmet išleidžia 80 bil. dol.

Savo knygoje mokslininkas pabrėžia, kad juo daugiau Amerika rusams suteikė pagalbos, juo daugiau rusai kenkė Amerikai. Pvz. Vietname raudonųjų naudoti tankai T-54 ir sunkvežimiai buvo pagaminti Gorkio ir Volgogrado fabrikuose, kuriuos pastatė Fordas ir 80 kitų JAV firmų. Fordo įrengtose fabrikuose buvo gaminami tankai ir kiti įrenginiai žudyti amerikiečiams Vietname. Profesorius įrodo, kad šie amerikiečių didžiausias Amerikos pagalba per visą komunistinį laikotarpį buvo labai didelė visose srityse, nepaisant, ar tai būtų laivynas, automašinų statyba, ginklus ar kompiuterius. Esą, 1973 m. Sov. Rusija teturėjo tik 6,000 kompiuterių, kai Amerika turėjo 70,000, ir tai daug tobulėsiu negu Sov. Rusija. Autorius pažymi, kad 1965 m. tik už 5,000 dol. tebuvo pasiūstas kompiuterių dalių iš Amerikos į Sov. Rusiją, bet jau 1967 m. kompiuterių eksportas iš Amerikos į Sov. Sąjungą buvo už 1,079,000 dol. Sov. Rusijos raudonieji vadai teigė, kad kompiuteriai nebus naudojami karo reikams, bet vėliau pasirodė, kad jie kaip tik buvo naudojami karo ginklų gamybai.

Profesorius įrodo, kad daugelis Amerikos gaminių patenka į Rusiją tariamai ne karo tikslams, tačiau Sovietai viską panaudoja, kam jie nori, ir jokie apribojimai jų nesaisto. Net vadinama pagaminti kultūrinio pasiekimo programą Sov. Rusija išnaudoja savo naudai.

Profesorius teigia, kad 1965–1967 m. laikotarpyje Maskva į Ameriką atsuntė 178 studentus, o JAV į Sov. Rusiją pasiuntė 162 asmenis studijuoti, bet iš to skaičiaus rusai Amerikoje daugiausia specializavosi technikoje, o amerikiečiai istorijoje. Iš 178 rusų atsiųstų žmonių 121 studijavo metalurgiją, fiziką ir inžineriją. Iš amerikiečių Sov. Rusijoje 83 studijavo istoriją, 34 literatūrą, 11 kalbas ir kiti teisė ar šiaip ne techniškos mokslus. Iš amerikiečių tik du asmenys galėjo Sov. Rusijoje studijuoti technikos srityje.

Daugiau poros šimtų puslapių turinčioje knygoje profesorius skelbia įvairių duomenų. Jis net išvardija 96 Sovietų Rusijos laivus, kurie gabeno į Vietnamą karines medžiagas. Ir savo knygos pabaigoje tikina, kad prieš penkiasdešimt metų pradėtą prekybą su Sovietų Sąjunga buvo Amerikai kenksminga. Tokia prekyba buvo tik Amerikos prieš stiprinimas. Ir svarbiausia, kad apie tą kenksmingumą mažai žino amerikiečių visuomenė, nes nuo jos ta prekyba slepiama. Taip pat tokiomis prekybomis prieš stiprinimas yra nei protingas, nei moralus. Tą liudija Sov. Rusijos įsikišimai Vietname ir Viduriniuosiuose Rytuose. Manantiems, kad gerų santykių su Sovietų Rusija palaikymas yra reikšmingas, autorius primena Sovietų ideologo Suslovo teigimą, kad detantė tėra tik tol, kol ji reikalinga Sov. Rusijai. Prekyba nepalengvina Sov. Rusijos gyventojų būklės, komunistai spaudžia pavergtuosius. Sov. Rusijos reikimas ir jai padėjimas yra nesuprantamas lėšų eikvojimas. Geriau jau tas lėšas Amerika sunaudotų vidaus reikams. Esą, Vietnamo karo metu juo daugiau Amerika sunaikindavo komunistinių ginklų Vietname, juo daugiau pati Amerika techniškai paremdavo Sovietus.

Mums, kurie visais būdais stengiamės atverti amerikiečiams akis, koks yra komunizmas, malonu, kad tokių pažįstančių komunistų kėslus yra amerikiečių mokslininkų tarpe. Visa tai padeda ir mūsų kovoje už Lietuvos laisvę.

A.B.

Spaudoj ir gyvenime

KURYBOS GROVIMAS PATRIOTIZMO VARDU

Lietuvių veiklos plėtimąsi pasme paimavos inspiruojamos okupanto pavergė, bet taip pat ir "geresnį" patriotizmo vardu. Tačiau tai nėra patriotizmas, o paprastos žmogaus ambicijos ir noras savo neįgimybės pridengti tiesos skaisrą.

Idomus redakcinis straipsnis apie kūrėjų ir grovėjų buvo Kanados "Tėviškės žiburiose" (1973. 10. 9). Jo mintys vertos žinoti ir kitiems visuomeninio gyvenimo kūrėjams, kad jie nesustotų pusiauoklėje, nes grovėjų yra visose srityse. Visose srityse reikia ir kūrėjų išstvermingumo. Todėl toliau kalba "T. žiburis" straipsnio mintys:

"Žmogaus kūryba reiškiasi visose gyvenimo srityse — technikoje, medicinoje, valstybiname, visuomeni-

niam, kultūriname, religiniame gyvenime... Tai matyti visoje žmonių istorijoje nuo pačių primityviųjų laikų. Žmogus-kūrėjas iškyla visoje savo dvybėje su įvairiais savo lobiais, sukurtais žemėje. Deja, su šia jo dvybe iškyla ir menkybė: šalia žmogaus kūrėjo matyti ir žmogus-grovėjas. Juk dar gerai prisimename karo dienas, kai vienos kariaujančios pusės lėktuvai masiškai grovė šventoves, galerijas, muziejus ir net išstus miestus... Iš to matyti, kad šalia žmogaus kūrėjo yra ir žmogus-grovėjas. Tiesą sakant, net tame pačiame žmoguje gali glūdėti ir vienas, ir kitas. Viena ranka jis gali kurti, kita — griauti.

Tokioje perspektyvoje matyti ir lietuvišką gyvenimą. Lietuvių

VAKARŲ EUROPA PAJUTO PAVOJŲ

Dešiniųjų partijų centras Bavarijoje

A. J. STANIUS

monių, kad atėityje panašų klaidų nepasikartotų.

Šių metų pirmąją spalio mėn. savaitę Wildbad Kreuth, Bavarijoje, bavarų socialkrikščionių demokratų partija, kuriai vadovauja Franz Joseph Strauss, įsteigė ir atidarė savo partijos vadų paruošimo ir patobulinimo centrą. Svarbiausia, kad tas centras bus ir susirinkimų vieta visiems V. Europos dešiniųjų partijų politikams. Čia jie posėdžiaus, bus išėjami ir informuojami apie naujus Sovietų kėslus į laisvąją demokratiją, bus numatomos priemonės, kaip atkviesti tiems kėslams pasipriešinti, painformuoti visą V. Europą ir išpėti laisvasias vyriausybes.

Pirmajame suvažiavime jau dalyvavo 80 užsienio svečių iš Austrijos, Belgijos, Italijos, Portugalijos, Ispanijos, Prancūzijos ir V. Vokietijos. Suvažiavime delegatai turėjo ir dvi staigmenas.

I posėdžius iš Bonnos atvyko du komunistinės Kinijos ambasados nariai. Žinoma, juodu atvyko savais politiniais sumetimais. Komunistinė Kinija sveikina ir remia kiekvieną V. Europos žingsnį, kuris silpnina Maskvos įsigalėjimą Vakaruose. Taip ir čia juodu dalyvavo ne iš palankumo dešinioms Europos partijoms, bet iš padirsinimo Vakarų kovoti prieš Maskvą.

Antroji staigmena buvo atvykimas dviejų politikų iš Britanijos, nors joje nėra krikščionių demokratų partijos. Rinktųjų atstovų parlamentui atstovavo parl. narys J. Rodgers ir Lordų rū-

no dėkingumu kalėjimo viršininkui.

Jei okupuotoje Lietuvoje kūrėbinių tautos potencialų menkina bei grūstina svetimi, pasitelkę idėjos vardu kai kuriuos lietuvius, tai išvijoje grovėjas: atsiranda dėl perdidelės laisvės ir ambicijų "mandrumo". Čia niekas nežieda grandinių kūrėbiniui iniciatyvai, tik vienas gali reikšti, kiek jo pajėgos neša. Riboja žinoma, konkrečios sąlygos, bet jas apvaldantieji gali daug pasiekti ir pasiekti net ir tais atvejais, kai atsiranda griovėjas... Ypač tai ryškiai visuomeniniame gyvenime. Net mažosios kolonijos neatsilieka. Ką viena grupė ar bando vykdyti, atsiranda grupė ar vienas asmuo, kurie pradeda veikti priešinga linkme. Vienam nepatiko, kad sumanyta be jo žinios, kitam — kad liko nepakviestas, trečiam — kad ne jo ideologijos žmonės ir t. t. Panašios opozicijos motyvai būna labai nepatriotiški, nors visuomenę dengia "geresni" patriotizmas. Ir taip šalia visuomeninio darbo kūrėbybos vyksta griovėjas. Visa laimė, kad ankščiau ar vėliau išryškėja ne tik griovėjas, bet ir jo motyvai, nepasijamų taurumu. Tada laimi kūrėjai, pralaimi griovėjai."

mams lordas Balniet. Tų dviejų britų politikų dalyvavimas išaiškina, kad dabartinis metu Britanija yra idealoginio karo fronto linijoje. Komunistų spaudimas į parlamentą, vyriausybę ir darbo unijs yra didelis. To spaudimo tikslas — sunaikinti Britanijos demokratinio tvarkymosi sistemą. Tad kova prieš raudonuosius sveiką galvojančius britų politikams yra būtina ir naudinga susipažinti su priemonėmis kaip kovoti.

Dabartiniai pavojai

Suvažiavimo pasitarimuose vyravo diskusijos apie Portugaliją, Ispaniją, Italiją ir Britaniją. Savaimė aišku, kad dešinioms partijoms to kraštų demokratams tegali padėti tik moraliai: stengtis paveikti didžiąją tų kraštų spaudą akivaizdžiai nurodyti tautai komunistinės sistemos žalingumą, įtikinti aktyviausius politikus atvirai reikšti savo pozityvią nuomonę seimuose ir politiniuose susirinkimuose, įkalbėti vyriausybes padėti demokratiniams kraštams, jei jie prašo pagalbos, finansinės. Yra teigiama, kad skubus Bendrosios rinkos sutikimas duoti Portugalijai 120 mil. dolerių paskolą ir garantuoti kitą paskolą iš Tarptautinio banko jau yra pirmasis vaiznis to politinio suvažiavimo Bavarijoje.

Šitas politinis dešiniųjų centras taip pat paruoš planus, kaip pašalinti kliūtis, kurios skiria įvairių kraštų dešiniąsias partijas.

Sunku dabar pasakyti, kiek šita naujoji politinė institucija turės reikšmės ir įtakos atėityje atitesti pakrypusią Vakarų politiką visur nusileisti Sov. Rusijai. Bet vis dėlto yra sveikintinas užsimojimas išaugoti tai, kas dar laisvo yra likę Vakaruose.

Albert Speer, Hitlerio ministeris, vėliau II pasaulinio karo nusikaltėlis. Nuo 1942 m. buvo nubaustas kalėti ligi gyvos galvos, tebesėdi Spandau kalėjime. Jis ten parase atsiminimų — "Spandauer Tagebuch", kuriuos neseniai išleido Ullsteino leidykla Frankfurtė, a. M. Knyga yra 671 puslapių.

BUTELIO VELNIUKAS

ROBERT LOUIS STEVENSON

Išvertė P. Gaučys

11 — Ai! Mano brangiausiaj! Tu gali numirti šimtą kartų, bet tai nieko negelbės! Kai aš būsiu pasmerktas, turėsi mane palikti vieną.

— Tu nieko nežinai — atsakė ji. — Aš baigiau Honolulu mokyklą, todėl aš nesu paprasta mergina. Ir aš tvirtinu, kad išgelbėsiu savo mylimąjį. Kas kad butelis tau kainavo vieną centą? Ai! Nelaimė! — ji sušuko. — Tai maža ką bepadės, nes reikia rasti pirkėją. Ir niekad nerastime tokio narsuolio, kaip manasis Kivis! Bet, va, dar yra Prancūzija, ji turi smulkią monetą, kuri vadinama santimu. Ir už vieną centą duoda apie penkis santimus. Nieko geresnio negalėsime sugalvoti, Kivi, kaip vyktyti į prancūzių salas. Plaukime į Tahiti pirmuoju laivu. Ten turėsime keturis santimus — tris, du ir vieną. Galėsime parduoti butelį už keturis santimus, ir pirkėjas visvien dar galės jį perparduoti. Eik! Mano Kivi! Papuikuok mane ir daugiau nesirūpink. Kokia tave apgina.

— Garbė Dievui! — sušuko Kivis. — Aš negaliu tikėti, kad Dievas nori mane nubausti už tai, kad myliu tave, tokią gerą. Tebūnie kaip tu nori. Veik mane, kur panorėsi: savo gyvybę ir savo išsigelbėjimą su dedu ir tapo rankas.

Sakančią dieną labai anksti Kokus pradėjo ruošti.

LATVIŲ IR ŽYDŲ SANTYKIAI LATVIJOJE

Joachim Braun, gimęs 1929 m. Rygoje, 1972 m. išvyko į Jeruzalę. Latvijoje jis buvo mokslo kandidatas, konservatorijos ir E. Darzinio vidurinės muzikos mokyklos dėstytojas. Izraelyje įsigijo daktaro laipsnį muzikologijoje ir dirba Tel-Avivo universitete ir Jeruzalės Muzikos akademijoje docentu. Per pasikalbėjimą su "Latvijos" laikraščio korespondentu Floreife, Belgijoje, jis tarp kito pareiškė:

"Nesutarimai, kurie buvo prieš 150 metų, yra praėityje. Latvių ir žydus dabar jungia abiejų tautų problemos. Jos nėra bendros, jos yra skirtingos, bet visgi jungia. Žydai per 2000 metų sprendė tautines problemas, 2000 metų kartojo žodžius "kitais metais pasimatysime Jeruzalėje". 2000 metų žydai neturėjo tėvynės, kalbos, bendros kultūros, bet buvo kažkas, kas išsaugojo tautinį vieningumą. Latvijoje per pastaruosius 30 metų pasikeitė aplinkybės. Pradedant 1948 m. iluzijos apie žydų tautinius interesus Sovietų Sąjungoje dingo ir prasidėjo planingas žydų kultūros naikinimas. Žydų vadai buvo nušauti, teatras Maskvoje uždarytas, rašytojai areštuoti ir išsiųsti. Dabar to nebėra, bet žydai planingai išstumiami iš sovietinės kultūros. Yra aplinkraštis, kuris nusako, kad į universitetus neprimami tie tautybių nariai, "kurių tautinės valstybės veda prieš Sovietų Sąjungą priešiška politiką".

Izraelis nėra priešiškas Sov. Sąjungai, bet E. Darzinio vidurinė mokykla žinojo kiek latvių, kiek rusų ir kiek kitų priimti. Sov. Sąjungoje yra 3 milijonai žydų, bet nėra savos mokyklos. Žydų kalba žydai mokinosi atskirai grupėmis, bet nebuvo knygų žydų kalba. Jas gaudavo iš užsienio, bet per kratas knygas konfiskavo ir jų savininkus sodindavo į kalėjimą... Rumbulos miške, prie Rygos, naciai nužudė 30.000 žydų. Paminklai statyti leidimas gautas po trijų ilgų metų, bet užrašas leistas tik latvių ir rusų kalba... 1971 metais padaviau prašymą išvykti į Izraelį. Po to buvau pašalintas iš darbo ir iš visų organizacijų. Buvau paskaitytas nenormaliu. Nežinojau, ar gausiu leidimą, ar būsiu išsiųstas... Dabar Sov. Sąjunga veda kiek laisvesnę politiką ir nepažeidžia elementams leidimą išvykti.

Pabaltijo žydai turi žydiškesnę praeitį, negu Rusijos žydai. Ypač Latvijos žydai, pripažįsta Braun, yra išlaikę savo kultūrą. Jie yra išlaikę savo tautinę dvasią. Pas Rusijos žydus to nėra ir todėl jie nepajėgia dabar prisitaikyti prie Izraelio gyvenimo santvarkos. Apie 20-25% Sov. Sąjungos žydų nenori apsigyventi Izraelyje, jie išvyksta kitur, arba grįžta į Sov. Sąjungą...

Latvijoje latvių ir žydų santykiai yra susipratimo stadijoje ir jie teisingai įvertina padėtį. Abi tautos jungia šios situacijos vienodas įvertinimas..."

Prieš prašymą išvykti iš Sov. Sąjungos, Braun buvo parašęs studiją apie latvių muziką XIII šimtetyje, kur nurodė, kad latviai jau prieš vokiečių įsibrovimą turėjo savo muzikos instrumentus ir savo latvišką muziką. Ši studija buvo atspausdinta 2500 egzempliorių knyga. Kai Braun padavė prašymą išvykti, jo knyga buvo uždrausta parduoti ir buvo sunaikinta. Dabar Braun darą yra atspausdinęs Herderio institutas Hamburgė.

Pradedant su šeštu dešimtmečiu, žydai Sov. Sąjungoje ir Latvijoje jau nebekovoja dėl mokyklų, dėl žydų kultūros, bet tik, kad galėtų išvykti į Izraelį... Kitos tautos Sov. Sąjungoje dar turi savo kalbą, mokslo akademiją ir t. p., bet žydai to neturi ir jie nebedalyvauja (išskyrus Kvislingus) Sov. Sąjungos komunizmo statyboje.

Paklaustas, kokie kultūroje, latvių ar žydų, Braun dabar dirba, jis atsakė: "Neįmanoma Izraelyje tęsti latvių kultūros, bet užaugau Rygoje ir latvių kultūroje. To negaliu pamiršti ir todėl atvykau čia, į Floreifą, į latvių jaunimo kongresą. Dualizmas yra, buvo ir bus. Esu muzikos mokslininkas, ne kompozitorius, todėl tautiniai muzikos elementai manęs nekliauso.

Bendro turime tai, kad abi tautos, latviai ir žydai, kovoja už savo tautines ir demokratines teises. Už laisvę reikia kovoti!"

A. T.

UZ ATIDAVIMĄ GINKLO 50 DOLERIŲ

JAV Baltimorės policija išmėgino naują kovos su nusikaltimo augimu būdą. Ji paskelbė, kad kiekvienas, kas savo noru atiduos policijai ginklą, gaus 50 dolerių. Per pirmąsias tris savaites miesto gyventojai policijon atnešė 11.376 šaunamuosius ginklus. Bet kas iš to! Visi ginklai buvo seni ir surūdiję. Policija kreipėsi į prekybininkus, kad šie nors laikinai liautųsi pardavinėti pigius pistoletus ir šautuvus, nes atsirado gudraulių, kurie vos įsigiję prekę, skubėdavo atsiimti 50 dolerių.

Jm

Visų pirmą jiedu gerai išmoko taktišką kalbą, kuri labai panaši į hawajiečių, išskyrus kai kuriuos garsus ir žodžius. Ir kai tik galėjo laisvai susikalbėti, pradėjo rūpintis butelio pardavimu.

Reikia turėti galvoje, kad tai nebuvo lengvas darbas. Sunku buvo įtikinti žmones, kad iš jų nesišalpo ma siūlant už keturis santimus neįsimeniamų turtų šaltinį. Šalia to reikėjo dar paaiškinti butelio pavojus. Niekas nepasitikėjo, visi juokėsi arba sprendė, kad neįmanoma reikalo pusę naikino gerąją. Visa vengė Kivio su Koku, kaip vėlinio apsestų asmenų. Ir taip, užot stūmėsi pirmyn, slinko atgal. Netgi vaikai, juos pastebėję, bėgo nuo jų ir šaukė Kokuai nepakenčiamus dalykus. Jiems praeinant katalikai žėgnojosi, visi, tarsi susitarę, pradėjo šalinti jų.

Jiedu nusiminė. Sutemus sėdėdavo tuose naujuose namuose po vargšos dienos ir nepratarėdavo nė žodžio. Kartais tylą nutraukdavo staigus Kokuos verksmas. Kartais jie meldavosi kartu, retkarčiais pastatydavo butelį ant grindų ir per visą vakarą sekė, kaip šešėlis krutėjo jo viduje.

(Bus daugiau)

Mūsų kolonijose

Worcester, Mass.

ATVYKSTA SIMAS KUDIRKA

Worcesterio LB apylinkės valdybos pakviestas lapkričio 9 d., sekmadienį, į Worcesterį atvyksta buvęs Sibiro kankinys Simas Kudirka. Lapkričio mėn. sueina 5 metai, nuo tos skaudios tragedijos, kada Simas Kudirka neapdairių šio krašto valdžios pareigūnų buvo grąžintas sovietams. Lapkričio mėnesį taip pat sueina metai, kada Simo Kudirkos skaudžioji tragedija baigėsi mūsų džiaugsmu, jis su šeima ir mamytė buvo išleistas išvažiuoti į JAV. Koks džiaugsmas mums Worcesterio lietuviams, kad Simą Kudirką turėsime savo tarpe. Tą dieną 1 val. p. p. Maironio Parke įvyksta tradiciniai LB apylinkės pietūs. Juose dalyvaus brangūs svečiai Simas Kudirka ir pasakys pagrindinę kalbą.

Meninę dalį atliks Worcesterio lietuvių jaunimo tautinių šokių sambūris "Žaibas", kuriam vadovauja I. Markevičienė ir N. Pranckevičienė. Sambūri sudaro trys grupės. Jos visos ir pasirodys.

Worcesterio LB apylinkės valdyba kviečia visus Naujosios Anglijos lietuvius dalyvauti Simo Kudirkos pagerbime ir išgirsti jo žodį. Jo asmenyje pagerbime ir kitus mūsų tautos didvyrius: R. Kalantą, Algirdą ir Praną Brazinskus, Vytautą ir Gražiną Simonaičius, prieš keletą savaičių išstremtą į Sibirą Nijolę Sadūnaitę, Povilą Petronij, Juozą Gražį, Petrą Plumpą ir kitus, kurių vardai mums nėra dar žinomi. Todėl lapkričio 9 d. į Maironio Parką atsilankykime patys, pakvieskime ir kitus, nes tai mūsų pareiga. J. M.

— Vienos arkivyskupas kardinolas Koenig nuryko su viltu į Lenkiją, kur susipažino su Lenkijos katalikų Bažnyčios padėtimi ir sielovados problemomis. Kardinolas Koenig pakvietė lenkų kunigų grupę atvykti į Austriją susipažinti su Vienos arkivyskupijos sielovados problemomis. Vienos arkivyskupijos sielovadoje šiuo metu pastoviai dirba apie 30 lenkų kunigų.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— **Austrijos pirmenybės** laimėjo Haezel su 11 tš. iš 17 galimų. Janiček, Vitman ir Palme po 10½ tš. Ilga laiką šio turnyro lyderiu buvo mokslininkas — fizikas Palme, jau seniai bedalyvavęs turnyruose. Savo laiką jis buvo Austrijos, Stuttgartardo ir Vak. Berlyno čempionas.

— **Rygoje vyksta** Pabaltijo respublikų šachmatų turnyras. Po 6 ratų pirmavo rygiečiai A. Vitolinis su 5½ taško, J. Petkevičius — 4, H. Kerneris — 3½ (1), lietuviai A. Butnorius ir H. Žemaitis turėjo po 3 tš., G. Piešina — 1½ ir K. Kaunas 1 tš.

— **Vilniuje viešėjo** Gdanskio vaivadijos rinktinė, kuri pralaimėjo prieš Lietuvos rinktinę 2-9, o Naujojoje Vilnioje prieš Vilniaus rinktinę 3-8. Gdanskio matininkai dar sužaidė vienerias rungtynes Kaune prieš miestą rinktinę. Taipogi pralaimėjo santykiu 3½ — 7½.

— **8-metis Michael Sanchez** iš Maplewood, N. J., žais New Yorko Manhattan Chess Club 12-kos vyrų komandoje greta didmeisterio A. Bisguiero, tarp tautinio meistro Juliaus Kaplano ir kitų, prieš šveicarijos komandą iš Ženevos. Rungtynės vyks su pagalba Trans-Atlantic Telex. Sponseris — Western Union International. Šis berniukas žaidžia šachmatus jau porą metų. Jo mokytojas John Collins, kuris buvo ir Bobby Fišerio treneris, pranašauja jam garsią ateitį. 1973 Sanchez žaidė Sovietų didmeisterio Korėnojaus simulantė ir privertė pas

BR. IR A. KURU VEDYBINĖ 25 METŲ SUKAKTIS

Akseija ir Bronius Kurai

Spalio 6 d. Broniaus ir Akseijos Kuru dukterys surengė savo tėvams jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties minėjimą. Turtinga vakarienė buvo Brighton Parko Petruilienės svetainėje. Dalyvavo daugiau kaip 70 kvietimų svečių ir giminių. Buvo jų artimųjų jaunystės draugų net iš Kanados.

Bronius ir Akseija iš Anglijos į Chicago atvyko 1964 m. Anglijoje jie gyveno Manchesterio. Ten susipažino ir susituokė 1950 m., Chicago apsigyveno Marquette Parke.

Kurai užaugino ir išmoksino tris dukteris, kurių vyresnioji Jūratė yra gimnazijos mokytoja jaunesniųjų klasių. Antroji — Rita dirba Chicago Savings and Loan Association bendrovėje ir džiaugiasi, kad su lietuvišiais kalbasi lietuviškai. Jauniausioji Vanda dar tebelanko Marijos aukšt. mokyklą, o šeštadieniais dirba Lietuvių tautiniuose namuose. Visos trys mergaitės — nuodirdžios lietuvaitės.

B. ir A. Kurai atvykę tuoj įstojo į Anglijos gyvenusių lietuvių draugiją, tada vadinamą Chicago Anglijos lietuvių klubą. Bronius kelis metus buvo klubo valdybės ir visuomenės narys, kuriam šachmatininkai spalio 3 susirinkime išrinkė gilia padėką. Naujuoju pirmininku į vadovu išrinktas išrinkto Vladą Karpušką, sekretoriumi — Aleksandrą Zužų.

— **Newjorkiečiai Bostone.** Spalio 11 ir 12 Bostone viešėjo New Yorko Atleto šachmatininkai, kurie atvyko tik trys vieton lauktu 6-8 vyrų, kaip buvo užsilaikę iš anksto. Šeštadienį So. Bostono LKUD-joje įvyko komandinis susitikimas. Rungtynės laimėjo Bostono komanda, įveikusi svečius 2-1. Bostoniečiai Jonas Vilkas laimėjo prieš Edvardą Staknį, žaidusį pirmoje lentoje. New Yorkui tašką laimėjo Arūnas Simonaitis, įveikęs jaunuolį Tomą. Gimnietroje lentoje. Sekmadienį Merkinų bute, pas kuriuos svečiavosi newjorkiečiai, buvo surengtas žaibo turnyras. Čia pirmas tris vietas nugalėjo svečiai. A. Sakalas surinko 5 taškus, be pralaimėjimo, E. Staknis ir A. Simonaitis po 3½, bostoniečiai Andrius Keturakis ir Jurgis Zozas atsiliko pustaškiu, pelnę po 3 taškus. Gaila, kad žaibo turnyre nedalyvavo Jonas Vilkas ir Tomas Gimnietis.

Kazys Merkis

70 M. AMŽIAUS 3.400 MYLIŲ DVIRAČIU

Michael Seaman, 70 m. amžiaus, iš Eugene, Ore., buvęs "Stars and Stripes" laikraštiniųkas, apvažiavo 12 valstijų per 59 dienas nuvažiuodamas 3,400 mylių.

Kelonės metu jo svoris iš 165 svarų nukrito 15 svarų. Jis pervažiavo Oregon, Idaho, Montana, Wyoming, South Dakota, Iowa, Illinois, Indiana Ohio, West Virginia, Pennsylvania ir Maryland valstijas.

REINAS —

— PURVINIAUSIA UPĖ

Kai kuriuose žemės rutulio kraštuose aplinkos užteršimas taip katastrofiškai didėja, jog skubių priemonių atidėjimas padarytų nebeįmanomą nuostolių. Šiam teigimui pailiustruoti pažymima, kad Reinas — purviniausias Europos upė, kuri teikia geriamą vandenį 25 milijonams žmonių.

lietuviškuose parengimuose ir aktyviai aukomis remia lietuviškus reikalus.

Vakarienei vadovavo ir juos pirmas sveikino Justinas Šidlauskas. Po to trumpais linkėjimais papildė sveikinimus J. Jokubka ir A. Lakas. Prie sveikinimų prisijungė ir dukterys, Akseija Kurienė turi vieną seserį Chicagoje ir dar 4-rias seseris Lietuvoje. Br. Kuras kilimu šakietis, yra šaulių ir kitų organizacijų narys.

Jonas Jokubka

WINDERS MEDICAL ARTS.
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5-4787

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
PRISTATYMAS NEMOKAMAI
Mes patefonuosim jūsų gydytoji

A. + A.
Pulk. ANDRIUI BUTKUNUI mirus,
sūnų Romą su šeima ir visus artimuosius
nuodirdžiai užjaučia
Aldona, Mindaugas ir Linas Klygiai

A. + A. Pulk. ANDRIUI BUTKUNUI mirus,
jo žmonai SOFIJAI, dukrai ALDONAI ir žentui dr. PETRUI BUINAUSKUI, sūnams — ROMUI, ANDRIUI, VAIDOTUI ir jų šeimoms bei visiems artimiesiems reikiame giliausią užuojautą.

ONA IR VIKTORAS KAZEMEKAIČIAI
STASĖ IR PETRAS PETRUSAIČIAI

FRANK'S TV and RADIO, INC.

320 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-752
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Vienos Kardinolas Arkivyskupas
FRANZ KOENIG
apie V. Bagdanavičiaus knygą

The Cultural Wellsprings of Folktales
rašo:

"Kaip religijos istorijos specialistas aš galiu paliudyti apie šio rinkinio įdomumą ir svarbą moksliniam šios srities darbui. Jūsų aiškinimai yra šimtinės vertės." Ši knyga yra vertinga priemonė supažindinti kitataučius su senąja lietuviška kultūra. Apie tai Kardinolas rašo: "Žvalgydamasis po jūsų knygą, kiekvienas ras, kad Mircea Eliade's pareikšimas jog lietuviška tautosaka yra turtingiausia Europoje, pasitvirtina."

Knyga gaunama Drauge. Ji kainuoja \$6.00

— Portugalijoje pasirodė naujas katalikų savaitraštis "Nova Terra — Naujoji Žemė". Jis yra spausdinamas 40,000 egzempliorių tiražu. Už šį leidinį yra atsakingi Lisabonos Patriarchas ir Portugalijos vyrų bei moterų vienuolijos. Savaitraštis "Naujoji Žemė" savo skaitytojams pateiks žinias ir informacijas krikščioniškosios pasaulėžiūros dvasioje.

ATVYKITE PAILSETI

Į Hot Springs National Park karštų mineralinių šaltinių kurortą Nors oras čia visą metą švelnus, bet ypatingai gražių dienų būna spalio lapkr. mėn. pradžioje. Pasimaudę ir palaipioję po kalnelius, pasijusite kaip iš naujo atgimę.

Jonas ir Gintaras Aukštuoliai su liet. svetingumu jus globos savyne
BIRCH MOTEL, 635 Ouachita Av.,
Hot Springs, Arkansas 71901

Radijo Programa

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoje Anglijoje iš stoties WLYN 1360 banga veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6439. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"

Radijo Valanda jau 36 metų tarnauja New Jersey, New York, ir Connecticut lietuviams! Kas šeštadienį, nuo 4 iki 5 val. p. p., 13 WEVD Stoties New York (1339 kdl., AM ir 97.9 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis — Lietuviškų kultūrinį Valandų anglių kalba, 13 Seton Hall Universiteto radijo stoties (New Jersey WSOU (89.5 meg. FM) Piramid., 7:30-8:30 p. v. (Vadovauja prof. J. Stukas)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

MARIJA NOREIKIENE
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Geros rūšies prekės, sertifikatai Automobilijai, televizijoms, kiti gaminiai
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

PLUMBING

Vonių, virtuvės senu ir vandens šildytuvų specialistas. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Kreiptis po 5 val. vak.
SERAPINAS — 778-0205

VALOME

KILIMUS IR BALDUS
Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau taipgi alvintus ir perdirbu dūjų dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —

A. BANY — 447-3806

M. A. ŠIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taisp. pat. ir romi. VERTIMAI
GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi
PILNIEYBĖS PRAŠYMAI ir
kitoki blankai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit ir sąžiningai ir garantuoju.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

Ivairių prekių pasirinkimas, motoklaid, šaldytuvai, maistas doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos Radijai Stereo ir oro vėsinčiai Parduodamos ir taisymas

MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir plna apraada.

TELEF. — WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Irengiu kambarius rūsy, Dažau.
Zigmas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

A. VILIMAS

MOVING
Apraustas perkraustymas įvairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — Frontier 6-1882

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

Remkite tuos biznierių, kurie skelbiais dienr. "Drauge".

REAL ESTATE

Vicinity 68th and Pulaski 3 bedroom ranch. Finished basement. Enclosed patio. Built-in oven and range. 2 car garage with opener. Floored attic. By owner. Call for appt. LU 2-7643

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

ŠIMAITIS, REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSI — PARDOUSI — NUOMOSI
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 Archer Ave., 254-5551
135th & Archer Ave. — 257-2967

Savi Namai — Tvirtovė

Linkus 17 metų mūras. 2 auto mūro garažas. Seimai gyventi, arti California ir parko. \$21,500.
Modernus 4 butų mūras. 2 auto mūro garažas. Atskiri nauji šildymai. Centr. air conditioning. Art. Maria High. \$45,000.
1½ aukšto namas ir 2 auto garažas. Art. bažnyčios ir parko. \$18,000
1½ aukšto 2-ju butų, 19 metų mūras. 2 auto garažas. Kambaris su saunomis. Beismento su patogumais. Pušų medžio porčius. \$32,000.
7 kamb. mūro rezidencija. 2 vonios, air conditioning karpetai, gražus beismentas, 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$23,000.
2 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpetai įrengtas beismentas. Per mėnesį gaunata viena butų. Art. parko \$35,700.
6 kamb. "expandable" 18 metų mūras, 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,900.
6 kamb. mūro namas, 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko, bažnyčios. Jau laisvas. \$21,000.
8 butų mūras. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metams. Art. mūsų \$71,700.
2 aukšto mūras pailkda 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. saunam beismente. Naujas gazu šildymas. Garažas Art. mūsų. \$26,500.

VALDIS REAL ESTATE

2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

DEMESIOI

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų mūsų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreikites į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

NAUJIEJI 1976 KALENDORIAI

Ateinančių naujų metų kalendoriai bus greitai siunčiami visiems DRAUGO skaitytojams. Jei kai kurie norėtų dar daugiau kalendorių, prašome užėti ir administraciją prašyti per paštą. Kaina 50 centų asmeniškai pasimant ir 75 centai, jei per paštą prašysite.

4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629.

Rašykite: DRAUGAS

HELP WANTED — VYRAI

EXPERIENCED PUNCH PRESS SET UP MAN
Excellent conditions and benefits.
CALL FRANK GALASSO
826-7373

FULL TIME JANITOR

Will pay good. In Glenview, Ill. Will work for Orthodox church. Must speak English.
CALL MISS JAMES
9 to 3 p.m. Mon. Thru Fri. — 729-2235

HELP WANTED — MOTERYS

HOUSEKEEPER

Live in or go. Must cook & do laundry. Own room. Will provide car. Good pay & home for right person. Recent references. Some English.
736-9262 Dr. Cohn or 433-1211

VYRAI IR MOTERYS

Man to work into management of a shop operation. Full time job for willing hard worker. Loop location. Good transportation. Also other shop jobs for men and women.

108 West Lake Street, Room 200, Mr. Tom

Reikalinga langų valytoja-as

Dirbti pilną laiką. Išmokysime. Taip pat laikinai reikalingi darbininkai dženitorio darbams.

Skambinti 543-8383

PARDAVIMUI

Parduodami 4 kamb. baldai. Skambinti rytais ar vakarais.

Tel. — 927-3514

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Isnuom. 3-ju kamb. apšild. butas Brighton Pke. \$130.00 mėn.

Skambinti 376-5440

ISIGYKITE DABAR

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTŲ LIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC. knygoje:

"Marijos garbinimas Lietuvoje"

Knyga nėra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo irodė jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidomiančiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato 440 psl. — Kaina tik \$3.00. Galima įsigyti "Drauge".

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTŲ LIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC. knygoje:

"Marijos garbinimas Lietuvoje"

Knyga nėra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo irodė jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidomiančiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato 440 psl. — Kaina tik \$3.00. Galima įsigyti "Drauge".

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų mūsų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreikites į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

NAUJIEJI 1976 KALENDORIAI

Ateinančių naujų metų kalendoriai bus greitai siunčiami visiems DRAUGO skaitytojams. Jei kai kurie norėtų dar daugiau kalendorių, prašome užėti ir administraciją prašyti per paštą. Kaina 50 centų asmeniškai pasimant ir 75 centai, jei per paštą prašysite.

4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629.

Rašykite: DRAUGAS

× Medžio ir keramikos rankdarbių galima gauti "Draugo" administracijoje. Yra gražių dovanų įvairioms progoms. Prie progos apsilankykite ir matysite, kad kainos yra prieinamos. Galit gauti mažų lietuviškų vėlavėlių ir kortelių visoms progoms. Aplankykite "Draugą", 4545 W. 63rd St. Chicago, Ill., 60629.

ŽVEJŲ PROCESIJA

Brazilijos šiaurės rytai

A. SAULAITIS

Kas skaitės Sibiro tremtinių atsiminimus ir matės tolimų kapų nuotraukas, Mundau žvejų kaimelyje gali išgyventi panašią širdgėlą. Po vėlyvų pamaldų šeštadienį prieina suvargusių moterėlių, nešina ranka sukaltu kapų kryželiu, kreivomis baltomis raidėmis pažymėtu mirusiojo vardu. Beveik nepakeldama akių ištiesia abiem rankomis suspausta medį. Nežinau ką daryti, anksčiau nematęs ir negirdėjęs. Klausdamasis pasižierių į zakristiją, kuris prasiaria: "Ji prašo palaiminti." Pagal užrašytą datą, jos vyras jau mėnesį palaidotas. Kurigui paskutinį mėnesio sekma dienį atvykus, šeimos atneša kryželius ir tada juos įsmeigia jaukiuose kopų supamuose kapuose. Po Mišių — sutuoktuvės trijų keturių porų iš karto. Būdami neturtingi žvejai apsirėngia paprastais drabužiais, be viso puošnumo ir nervuotumo, kuris supa vestuves mieste. Igdusiems žvejams net nereikia priminti, kiek jaunieji vienas už kita yra atsakingi. Krikštynoms tėvai atnešė 22 kūdikius. Kad apeigos nebūtų tik vienkartinis formalumas, griežtai reikalaujama, kad abu tėvai ir abu krikšto tėvai dalyvautų katechetinėje valandė-

lėje, kurioje klebonas paaiškina: "Jeigu nesirytate vaiką krikščioniškai užauginti, neapsimoka krikštyti. Visai ramiai galite apiešiti salę." Kiekvieno 88 susirinkusių atskirai paklausdamas, ar sutinka krikštyti "žvėriuką" (tame kaimelyje malonybinis išsi-reikšimas), sumanus kunigas iš paskirų sodybų tikinčiųjų surkia bendruomeninę, šeimos nuotai-ką, kuri krikšto sakramentą gi-liai įprasmina. Švento Sebastijono dieną žve-jai su vaikais renkasi metinei globėjo procesijai, kuri primena viduramžių atgailautojų eisenas. Apeina pagrindinius smėlėtus kaimelio takelius giedodami "Šv. Sebastijonai, išgelbėk mus nuo siaubo" vienoda ir beveik slegian-čia melodija. Gėlėmis papuosta šventojo statula neštuvais įneša-ma bažnytelėn. Kas tas "siaubas", kiekvienas žino ir nežino: pavojus jūroje, geriamo vandens stoka, liga, šeimyninės nesantai-kos.

Parapijos pastatėlyje zakristijo-nas paruošia kokius pienę, iš-spaustame iš vaisiaus mėsos, rieščių žuvį, kurios geriausiame restorane negausi. Ištroškusi gaivina kokius "vanduo". Grįžti į parapijos centrą neį-

manoma, nes jūros potvynis už-pila pajūrį — vienintelį "vieške-lį" civilizacijon. Laukdami vaikš-tinėjame po kopas, kurios maž-daug keturių kilometrų pločio (ir šimtus kilometrų ilgio). Kar-tais pasirodo keli vedami asiliu-ka, lyg Saharos filmų siluetai smėlio kalnų viršūnėse. Saulei pradėjus mažiau kaitinti, moterys eina vandens. Ant galvos neša-mas skardines ar džiovintų mo-liūgų ašokus nuneša iki kopų žemumose iškastų duobių, į ku-rias gėlas vanduo lėtai sunkiasi pro smėlį.

Visuose Brazilijos žemėlapiuose rodomas vieškelis nuo gretimio bažnytkaimio iki pajūrio — bet to kelio visai nėra. Valdžia pas-kyrė lėšas, kurias vietinė admi-nistracija panaudojusi saviems tikslams, o keli tūkstančiai žve-jų kaimelio gyventojų turi penkis kilometrus per kopas ir laukus pėsti nukeliauti iki didesnio tur-gaus ar autobuso į sostinę.

Kol atoslūgis leis keliauti at-gal, su draugiškais žvejų vaikais mądomės žavingame pajūryje, kuris gal niekuo nesiskiria nuo indėnų laikų. Išplaukiame pasi-tikti grįžtančio žuvimis pakrauto laivelio, pasikabinami bangose pasislėti. Saulėje besidžiovindami nubėgame iki dujinio švyturio, kuris nuo aukščiausios kopos žvejams rodo kelią namo.

Plačią pajūriu namo lėk-damas džypas įkaista, ir su vai-kais ieškome kopose žemesnės vietos, kurią prakrapštę laukia-me gėlo vandens, kuris portuga-liškai vadinamas "saldus", o vanduo — "aua", moteriškos gi-minės. Juokaudami vaikai sako, kad sūrus vanduo — "ištekėju-si", gėlas (saldus) — "nete-kėjusi". Pusiaukelėj klebonas vė-zimą sustabdo ir einaime šven-tinti laivelio "žangada" — vien-būrio plauto. Saulei leidžiantis už gelsvų kopų, savais žodžiais meldžia Viešpatį, kad jaunas žvejas saugiai plauktų savo ran-komis sulipdytu laiveliu, aprū-pindamas savo šeimą ir sąžini-n-gai dirbdamas.

Iki parapijos centro dar du u-peliai. Vaziuodami akmenimis grįstu dugnu per metro gilumo vandenį, pravažiuojame (ar pra-plaukiame) vyresnio amžiaus moterį, brendančią per vandenį iki juostos, kaip brido jos prose-neliai indėnai prieš šimtus metų.

CHICAGOJE

KALĖDINĖS DOVANOS

Paštas skatino iš anksto iš-siusti kalėdines dovanas. Jau dabar pataria siųsti į Tolimuo-sius Rytus, taip pat kariam į tolimas vietas, kaip Australija, Indonezija, Japonija, Izraelis, nes vėliau išsiuntus gali laiku negauti.

KAS KIEK UZDIRBA

Naujai surinktais statistikos duomenimis šeimų metinis už-darbis yra toks: žydų 13,340 dol., airių katalikų 12,426 dol., italų katalikų 11,748, vokiečių katalikų 11,632, lenkų katalikų 11,298, episkopų 11,032, ang-lasakų protestantų 10,354, vo-kiečių protestantų 9,700, skan-dinavų protestantų 9,597, bap-

Turistui civilizacijos nepalies-tos gamtos ir žmonių kaimelis atrodo romantiškai, svajingai, o 40,000 žmonių ir 1,500 kv. km, plotą su 80 kaimelių ap-tarnaujančiam vieninteliu ku-nigui tai yra sunkus darbas, rei-kalaujantis visų dvasinių ir kūno je-gų.

tistų 8,693, lotynų 8,558, negrų 7,114 dol. Šiuos duomenis nusta-tė JAV nuomonių tyrimo cen-tras, vadovaujamas kun. A. M. Greeley, veikiaš prie Chicago's universiteto.

POLICIJOS ALGOS

Chicago's policininkų organi-zacijos pareiškė merui Daley reikalavimą pakelti jų atlygini-mą 10%. Chicagoje yra 13,980 policijos tarnautojų ir 4,686 ug-niagesiai. Pakėlus algas, kiek jie prašo, miestui susidarytų 19,276,725 dol. daugiau išlaidų.

PIGS PIRKINIAI

Chicago's paštas spalio 21 d. savo įstaigoj 358 W. Harrison, kambarys 400, iš varžytinių parduos neatsiimtus siuntinius. Yra daug visokių daiktų.

NESTREIKUOS

Chicago's ugniagesių unija rei-kalauja atlyginimą padidinti 10,6%, bet jie nutarė nestrei-kuoti remdami tą reikalavimą.

UNIJOS SEMINARJOSE

Pietų ir šiaurės Quigley semi-narijose 31 pasaulietis dėstyto-jas pasisakė už unijos įvedimą, 7 — prieš.

DRAUGAS, antradienis, 1975 m, spalio mėn. 21 d.

A. A.

Dantų gydytoja ROŽE PAURYTĖ - TIJŪNIENĖ

netikėtos ligos pakirsta mirė spalio 18 d., 8:00 val. ryto, sulaukus 73 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje Butiškių kaime, Antazavės valsčiuje, Zarasų apskrityje. Amerikoje išgyveno 26 metus. Priklausė Vytauto Didžiojo Šaulių rinkinei, Lietuvių Dantų gydy-tojų draugijai ir kitoms organizacijoms.

Paliko dideliamė nuliūdime vyras Jonas, pussereris — Ona Bertasienė ir vyras Jonas, Ema Kolbienė, Rožė Mainelytė ir S. J. Užplai. Lietuvoje liko brolis ir sesers vaikai, brolienė Paurienė, svainės — Julija Skiauterienė ir vyras Jonas, Ona Beconienė ir vyras Stasys, — Zosė Zakaitienė ir jų visų vaikai bei artimieji. Brazilijoje liko giminės Valavičiai ir Boguslauskai.

Kūnas pašarvotas Petkaus koplyčioje, 2533 West 71st St. Laidotuvės įvyks spalio 22 d. 9 val. ryto iš koplyčios bus atlydėta į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Atsisveikinimas su velione įvyks spalio 21 d., 7:30 val. koplyčioje. Nuširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse, atiduodant velionei paskutinę pagarbą.

Nuliūdęs Vyras ir artimieji

A. + A.

Pulk. ANDRIUI BUTKŪNUI mirus,
jo sūnų **R o m a** su šeima ir visus kitus arti-muosius giliai užjaučiame.

Roma ir Viktoras Masčiai

Mylimai mamytei Lietuvoje mirus,

PROF. ALGIMANTUI KABALAI

ir sėseriai **ELEI** su šeimomis Australijoje, reiškiamė giliai užuojautą ir kartu liūdime.

Marytė ir Povilas Verbickai

A. + A.

ALFONSUI VAINAUSKUI

Kanadoje—Hamiltone mirus, liūdesio prislėgtai žmonai **ZITAI** ir dukrai **INAI** giliausia užuojautą reiškia ir linki ištermės skau-džiausiose dienose.

BUVĖS PIRMASIS PABROLYS

KAZYS ADOMAVIČIUS IR ŽMONA TERESE

Worcester, Mass.

A. + A.

Pulk. ANDRIUI BUTKŪNUI mirus,

jo žmoną **SOFIJĄ, DUKRĄ** ir **SŪNŲ** su šeimomis ir ki-tus gimes nuširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Adelė ir Leonas Pabrėžos

ŠEŠIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. Monika Bilevičienė

Jau suėjo šešiolika metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą žmoną, motiną ir senelę, kurios netekome 1959 m. spalio 21 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jos niekada negalėsime už-miršti. Lai gailėstingas Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Už jos sielą šv. Mišios bus atnaušajamos spalio 21 d., ant-rad., 8 val. ryto ir spalio 24 d., penktad., 8 val. ryto šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero.

Maloniai kviečiame visus — gimes, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Monikos Bilevičienės sielą.

Nuliūdę: Vyras Juozas, dukters žentai ir anūkai

Mylimai Mamytei amžinybėje užmerkus akis

BRONIŲ KURĄ
IR ŠEIMĄ

nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Emilija ir Vincas Mikalonis ir šeima

SUKRUSKIME VETERANAI ŠOKĖJAI

Penktoje tautinių šokių šven-tėje yra sudaryta progą pasi-reikšti, atseit aktyviai progra-moje dalyvauti ir tautinių šokių šokėjams — veteranams. To-kioms veteranų šokėjų grupėms numatyti trys ar keturi, lengvi tautiniai šokiai. Žinome, kad tautinių šokių šokėjai — vete-ranai anksčiau yra šokę patys tautinius šokius įvairiose grupė-se, šokius pažįsta ir juos moka šokti. Belieka tik repertuare nu-matytus šokius pakartoti. Į pa-skelbimą veteranų grupėms re-gistruotis atsiliepė apie 12 gru-pių. Mažoka. Kad užpildžius amfiteatro grindų plotą, reikia mažiausia bent 24 grupių.

Šventės programos direktorė Galina Gobienė nusiskundžia, kad veteranai per mažai teparodė šiam reikalui dėmesio. La-bai prašo nedelsiant lietuvių kolonijose sukursti tautinių šo-kių veteranus, suorganizuoti grupes ir pranešti šventės pro-gramos direktorei Galinai Go-bienei.

Yra šviesų pragiedrulių kai kuriose kolonijose. Štai St. Pe-tersburge, Floridoje organizuo-jasi veteranai šokėjai ir jiems į talką iš Chicago's nuskubėjo Aniceta Mažeikienė ir supažin-dino su šoksimais šventėje šo-kiais.

Chicagoje jau turime dvi gru-pes. Kitose vietose organizuo-jasi. Bet, kaip minėjo progra-mos direktorė, dar nepakanka-mas skaičius. Galėtų sukursti ir Chicago's Dainava, kurioje, be abejo, yra nemaža buvusių tautinių šokių šokėjų.

O šokti tikrai bus visi pajė-gūs, nes šokiai parinkti lengvi, lėtesnio tempo, gražūs.

Veteranų įjungimas į šventės programą žymiai praturtintų ir

pačios šventės grožį.

Tad sukruskite, nes dar nevė-lu.
Jurgis Janušaitis

A. + A. ROŽE TIJŪNIENEI mirus,
vyrą **Joną Tijūną** ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Margarita ir Antanas Balčiūnai
Kazimiera Šumskytė

A. + A.

Pulk. ANDRIUI BUTKŪNUI mirus,
liūdinčiams žmonai **S o f i j a i** ir visai šeimai reiškiau nuširdžią užuojautą.

Vilhelmina Genienė

Dantų gydytojai

A. + A. ROŽE TIJŪNIENEI mirus,
vyrui **JONUI** reiškiamė giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Aleksandra ir Jonas Petrauskai
Bronė ir Antanas Kiudulaj

A. + A.

Pulk. ANDRIUI BUTKŪNUI mirus,
sūnaus **R o m o** šeimai ir giminėms reiškiamė nuširdžią užuojautą.

Šumskų šeima

CHICAGOS ŽINIOS

BAIGESI STREIKAS

× Petras Jurgėla, Uniondale, L. I., Lietuvos skautų organizacijos įkūrėjas ir pirmūnas, gražiai įsijungė į "Draugo" ruošiamos lietuviškosios išleidimo parodos taktą. Jis pateikė eilę vertingų eksponatų, kurie bus išstatyti parodoje, ruošiamoje Jaunimo centre, Chicagoje, 1976 m. balandžio mėnesį.

× Vysk. M. Valančiaus gyvenimas ir veikla knygų nuotraukomis yra pavaizduota specialioje parodoje Pedagoginiame lituanistikos institute, paskiriant dvi vitrinas Jaunimo centre. Tam reikalui padaryta per 100 nuotraukų.

× Ses. Onutė Mikailaitė, "Eglutės" redaktorė, ir poetė Dangulė Sadūnaitė, lydimos D. Sadūnaitės sesers A. Keliuotienės, aplankė "Draugo" redakciją ir pasikalbėjo su spaudos reikalais. Ses. O. Mikailaitė jau 13 metų redaguoja vienintelį vaikų žurnalą "Eglutę", D. Sadūnaitė šiuo metu pagalbi redaktorė, o kitose spaudos darbuose Putname.

× Vyt. Didžiojo šaulių rinktinės vaidintojai praėjusį sekmadienį Cicerio šv. Antano parap. salėje suvadino Juozo Nemunėlio (J. Petrausko) dviejų veiksmų komediją "Prakeiktas raštelis". Vaidino J. Petrauskas, S. Petrauskienė, J. Narušnaitė, P. Tomkus, K. Juškevičius, A. Kvečas, režisierius Al. Brinka, šviesos Arvydo Žygo. Komedija visų buvo šiltai sutikta, lygiai taip pat žiūrovai šiltai sutiko ir prieš spektaklį keletą dainų sudainavusią Jūrą Tautvilaitę. Ji dainavo prisitaikę gitarą ir turėjo padidintą bisulį.

× "Chicago Sun Times" dienraštis praėjusį sekmadienį išspausdino stud. Lino Sidrio laisvą, atsakantį M. J. Adler, kuris bandė teisinti "Encyclopedia Britannica". L. Sidrys iš naujo priminė enciklopedijoj paskelbtus netikslumus.

× Ona Deksnienė, nuoširdi skaitytoja, buvo iš Santa Monica, Calif., į Chicago atvykusi, kur lankė savo artimuosius, pažįstamus. Užakus į "Draugą", domėjosi dienraščio paruošimo darbu ir paliko 7 dolerių auką. Dėkojame.

× Akt. Juozas Valentinas jau antra savaitė guli Loreto ligoninėje, 354 kambary, kur jam dr. P. Kisielius priežiūroje tirama sveikata. Ligoninį dar reikės ligoninėje pabūti bent iki šios savaitės pabaigos.

× Lietuviškasis jaunimas maloniai kviečiamas dalyvauti Chicago Aukšt. lit. mokyklos ruošiamose šokiųose tradicinio vakaro proga spalio 25 d. Jaunimo centre. Įėjimas 1 dol. Pradžia 9 val. vak. (pr.)

× Prel. Jonas Balkūnas — Tautos Fondo direktorių tarybos pirmininkas, nariai: Petras Minkūnas, Aleksandras Vakselis, Jurgis Valaitis.

Tautos Fondas šiuo metu vykdo ypatingą 100.000 dol. vėjų Lietuvos laisvinimo pastangoms remti (Tautos Fondas atleistas nuo federalinių mokesčių). Fondo adresas: Lithuanian National Foundation, Inc., 64-14 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378. (pr.)

× Brighton Parko Liet. Namų savininkų draugijos metinis banketas įvyks spalio 25 d., šeštad., 7 val. vak. Vyčių salėje, 2451 W. 47 St. Bus šaltis ir šilti užkandžiai, šokiams gros Ramonio orkestras ir veiks baras. Kviedame dalyvauti. (pr.)

ADVOKATŲ UZDARBS

Chicago miesto centro advokatai vidutiniškai uždirba 34.000 dol. metams, dirbdami 47 val. savaitėje. Jų uždarbis didesnis kaip kitų Illinois advokatų.

CKINIS TYRIMAS

Jungtinis kongreso komitetas pirmadienį Chicagoje pravedė apklausinėjimus, tirdamas ūkinės problemos. Pirmas paskirtas apklausinėjimas buvo mėsos Daley. Komisijos vadovas buvo sen. H. Humphrey (dem. iš Minn.). Tarp komisijos narių buvo ir Ted Kennedy.

DAUG NELAMIŲ

Automobilių nelaimės Chicagoje praėjusią savaitę buvo užmušti 7 žmonės.

SUDEGĘ BAŽNYČIA

Istorinė bažnyčia, vadinama St. Columbkille, esanti 521 N. Paulina, Chicagoje, sudegė šeštadienio naktį. Ji jau buvo nebeužduodama nuo metų pradžios, nes pastatas daugiau kaip 100 metų ir nebeapsimokėjo remontuoti.

× Lietuvos Vyčių 112 kp. susirinkimas įvyks šį antradienį, spalio 21 d., 8 v. v. švė. M. M. Gimimo parap. susirinkimų salėje.

× Elena Aleknie, Sv. Kryžiaus ligoninės galestingoji sesuo, išrinkta spalio mėnesio tarnautoja. Seserų mokyklą yra baigusi dar Lietuvoje 1937 m. Sv. Kryžiaus ligoninėje dirba nuo 1957 m.

× Pedagoginio lituanistikos instituto išleistuvės įvyks spalio 26 d., sekmadienį, 3 v. p. p. Jaunimo centre. Baigė dvejų metų kursą 5 ir trejų metų — 12. Dabar institute yra 53 studentai. Instituto rektorius dr. P. Jonikas, direktorius A. Dundulis, neakiv. skyr. dir. I. Serapinas.

× Pirmieji šių veiklos metų moksleivių ateitininkų ideologiniai kursai įvyks lapkr. 27-30 d. d. Dainavoje. Tikslai tie moksleiviai, kurie yra tarp 14 ir 16 metų amžiaus ar kurie mokykloje lanko 9-10-11-tą skyrių galės dalyvauti. Kursų tema bus "Ateitininkų vadovo" pristatymas. Visi dalyviai pagedaujami įsigyti šio vadovo egzempliorių ir jį atsivešti Dainavon. Toliau mes informacijos rasite skančiame MAS c. v. aplinkraštyje. MAS c. v. (pr.)

PLE pirm. Bronius Nainys šiomis dienomis aplankė vysk. Vincentą Brizgį pasitarti Jaunimo kongreso reikalais. Vysk. V. Brizgys pritarė kongreso idėjai ir sutiko su sprendimu kongresą ruošti Pietų Amerikoje. Tai padės proga įteikti stambesnę auką kongreso reikalams.

Cook apskrįčio tarybos pirmininkas George W. Dunne bus garbės pirmininkas komiteto, kuris pagerbs Stanley Molis lapkr. 15 d. Personality salėje, 3649 W. Archer. Iš kairės: Norman Burstein, John Drevin, John Evans, banketo rengimo pirmininkas, kun. Ansas Tra kis, George W. Dunne, Stanley Molis, Algirdas Brazis, Raymond Anderžunas ir Albertas Kerelis. Stanley Molis aktyviai dalyvauja Lietuvių Susivienijimo, Lietuvių Prekybos rūmų ir Sv. Kryžiaus ligoninės remėjų komitetuose.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PALTAROKAS — VYSKUPAS VISUOMENININKAS

Vyskupo K. Paltaroko šimto metų gimimo sukakties minėjimas sutraukė gerą šimtą atelutinių, rytų aukštųjų ir pavenėžiečių. Kun. dr. Juozas Prunskis apibūdino Paltaroką, kaip vyskupo Valančiaus tradicijų tęsėją. Šis tęsinys simboliškai ryškus tuo, kad vysk. Paltarokas gimė tais metais, kai Valančius mirė. Paltaroko vyskupavimo pobūdis yra panašus į Valančiaus savo visuomenine, realistine pastoracija. Paltarokui krikščionybė be dorybių yra neužbaigta. Dėl to jis savo gyvenime rašė ne tik religinius vadovėlius, iš kurių praktiškai daugiau ar mažiau visi mokėsi, bet taip pat leido ir visuomeninių mokslų knygas. Savo pamoksluose jis mokė, kad nereikia vaduotis malda, kai reikia dirbti. Jis mokė, kad reikia atiduoti Dievui tai, kad yra Dievo, bet duoti žmogui tai, kas jam yra reikalinga.

Būdamas naujai įkurtos Panevėžio vyskupijos ir kartu naujai sudarytos nepriklausomos Lietuvos bažnytinės provincijos vyskupas, jis buvo labai jautrus visuomeniniams ir politiniams valstybės reikalams. Tai ypač ryškų jo vyskupiškam laisvam Vasario šešiolikto proga. Laisvė ištraukė, prelegentui pakvietus, perskaitė M. Prunskytė, išpanų skyriaus Chicago sveikatingumo tarybos vedėja. Savo laisvės vyskupas mokė lietuvius būti taikiais, bet netylėti neteliekybės aktyvaizdoje. Laisvės nėra vertas, kas nemoka ja naudotis. Nereikia krypti nei į kairę, nei į dešinę. Taip vyskupas pasisakė komunizmo ir kapitalizmo konflikto klausimu.

Vyskupo Paltaroko pergyvenimus, baigiantis pirmajai kom. okupacijai ir prasidedant nacų invazijai, paskaitė dr. B. Miniaitaitė. Pagerbime dalyvavo iš Europos atvykęs vysk. Antanas Deksnys, kuris papildydamas paskaitą savo išpučiais, priminė, kad Paltaroko parašyta Panevėžio bažnyčios istorija yra gauta Romoje ir ieško leidėjo. Baigiantis susirinkimui dr. A. Čerškus ir žmona įteikė vysk. Deksnui šios istorijos išleidimui didesnę auką.

Vysk. V. Brizgys, prisidėdamas prie vysk. Paltaroko apibūdinimo, atkreipė panevėžiečių dėmesį, kad naujai sukurta Lietuvos bažnytinė provincija rytų aukštųjų yra davę daugiausia vyskupų. Minėjimą suorganizavo ir jį pravedė L. Kat. Mokslo akademijos Chicago židinio pirmininkas Vincas Liulevičius. V. Bgd.

VAKARONĖ APIE "EGLUTĘ"

Penktadienio vakaronę pradėdama rašytoja B. Pūkelevičiūtė priminė, kad pirmasis vaikų literatūros kūrėjas buvo vysk. M. Valančius. Jo leidinys vaikams pasirodė prieš 111 m. Vakaronė buvo skirta pabendrauti su tais, kurie talkina vaikų laikraščeliui "Eglutė". Programai vadovaujanti B. Pūkelevičiūtė apgailestavo, kad šį vakarą nėra bendradarbių: Minelgos, Raslavičienės, Juknevičienės, Gaudio.

B. Pūkelevičiūtė ėmė kalbinti "Eglutės" talkininkus. Seselė Onutė Mikailaitė papasakojo, kad vaikų pamėgto "Pupūčio" idėja kilo beiniant mišku, stuktėlėjus į kelmą ir iš jo išbėgus pelytei. Seselė Onutė papasakojo, kad seselės pagal reikalą pasiskirsto darbais, talkinant "Eglutėi".

B. Pūkelevičiūtė išryškino pasakos prasmingumą. Tai vizija, kurios žmogus negalima atimti. Svajonė turi plačius sparnus. D. Augienė kalbėjo, kad pasaka yra gyvenimo žavesys. D. Augienė rašo ir vaidinimus vaikams. Ji džiaugėsi, kad Z. Kevalaitytė - Visockienė režisierė įneša daug patrauklumo į tą veiklų pastatymą. Augienė išleido ir "Pupos pasaką", Augiaus iliustruotą. Augienė yra parašiusi knygėlę "Močiutės dovanėlė". Iliustravo dail. J. Paukštienė.

B. Pūkelevičiūtė skatino visus paremti "Eglutę". Tai ne vien lietuviškos ugdymas, tai žmogaus auklėjimas. "Eglutė" turi ateiti rinktinės mūsų jėgos.

Aloyzas Baronas papasakojo, kad dr. P. Kisielius jį paskatino rašyti vaikams draminius veikalelius. B. Brazdžionis prašė rašyti prozas vaikams. Iš "Eglutės" spausdintų pasakėlių susidarė "Mėlynai karveliai". Pūkelevičiūtė siūlė "Eglutę" įvesti pora puslapėlių, kur vaikai rastų parinktų eilėraščių suaugusiems, kurie būtų įspūdingi savo grožiu ir vaikams. Sadūnaitė pritarė miniatiūriškai antologijai vaikams, į jų laikraščelį atrenkant suaugusiems skirtos poezijos.

Z. Kevalaitytė - Visockienė yra rašiusi ir vaikams. Sakėsi ją įtraukė D. Augienė. Jaunimo teatras užkrėtė susidomėjimu vaikais. Kaskart darosi sunkiau dirbti su vaikais, kurie veikia mi amerikietiško tempo.

N. Jankutė savo knygomis koncentravosi į vaikus ir jaunimą.

Daugelio jos knygų leidėjai buvo skautai. Ji pasakojosi, kad ji pati augo su skautybe, kuri jai daug davė. Būnant draugiškai, labai trūko medžiagos skautukėms, tai paskatino rašyti. Ir savo dukrelei norėjosi kurti pasakėles. "Mano literatūra augo su dukra. Buvo smagu 12 m. savo gyvenimo atiduoti vaikų kūrybai".

A. Kižienė atlieka vertimus "Eglutėi". Ji pasakojosi, kad pradėjo daryti raginama "Eglutės" globėjų. Duktė iš bibliotekos parsinešė vaikams įdomių skaitinių. Ji ir ryžosi kai ką lietuvininti, laisvai versti ir siūsti "Eglutėi".

B. Pūkelevičiūtė siūlė, kad "Eglutė" patarpininkautų, ugdat susirašinėjimą tarp vaikų. Seselė Palmira, bendradarbiaudama Pušulės slapyvardė "Eglutėje", atlieka laikraščelio administravimą. Ji papasakojo, kad rugsėjo mėn. "Eglutės" išsiųsta 1229 egz. į Kanadą — 155, P. Amerikon 29, kitur 116, Chicago 199. Kiekvienas numeris kainuoja apie 1.000 dol. Iš prenumeratų susidaro 2/3 lėšų, bet reikia dar iš kitur rasti trečdalį. Labai padeda Lietuvii fondo, švietimo tarybos parama.

Pedagogų vardu kalbėjo Pr. Razminas. Pasigėdo "Eglutėje" patriotinių raštų. Tėvynės kančia duoda ir pasakai medžiagos. I. Regienė pareiškė didelį pasigėrėjimą "Eglute". Ji turi būti lietuviškumo masalas. Šio laikro pirmo skyriaus valko žodynas siauras. Vieno puslapio skaitinys tam vaikui jau beveik per ilgas.

Vakaronės pašnekesys, praėjo labai gyvai, jį sumaniai pravedant rašyt. Pūkelevičiūtė. Ses. Palmira pranešė, kad J. Karvelis paskyrė 1000 dol. išleisti vieną "Eglutę".

M. Remienė padėkojo B. Pūkelevičiūtei už gyvą prastą vakaronę. J. Pr.

LITUANICOS SIDABRINĖS SUKAKTUVES

Chicago lietuviai turėjo progos pasidžiaugti Lituanicos futbolo sporto klubo 25 m. veiklos sukaktuvėmis, kurios įvyko spalio 11 d. Tautiniuose namuose. Chicago mēras Richard Daley paskelbė spalio 11 d. Chicago lietuvii futbolo diena. Vakare įvyko iškilus banketas ir sidabrinii sukaktuvių minėjimas, kurį pradėjo banketo rengimo komiteto pirm. dr. Vytautas Dargis, asistuojamas antrojo kaimo humoristo R. Stakausko. Juodu pristatė Lituanicos sporto klubo pirm. inž. Joną Kauną, jr., kuris pasveikino svečius ir sporto darbuotojus, perskaitė sveikinimo telegramas, kurias atsiuntė: Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienė, Chicago mēras R. Daley, Cook County prez. G. W. Dunne ir PLB pirm. Br. Nainys. Žodžiu sveikino Illinois sen. F. Savickas, kongres. M. Madigan, aldermanas K. Jakys, demokratų Committee man F.

Bradly ir Salfo vardu dr. E. Ringus. Sen. F. Savickas įteikė, General Assembly, stipendiją Lituanicos žaidėjui stud. Edmundui Sinkui. Įteiktos dovanėlės — trofejos nusipelnusiems sporto darbuotojams. Buvo gausus dovanų paskirstymas. Po sveikinimų, dovanų įteikimo ir iškilii svečių pristatymo buvo skani vakarienė, svečiai ilgai šnekėjosi ir maloniai svečiavosi. Šokiams grojo Neolituany jaunii orkestras. Svečių prisirinko tiek daug, kad pritrūko vietų. Bendrai šventė buvo gerai suplanuota, tinkamai prvesta ir svečių gerai įvertinta. Džiugu pastebėti, kad į Lituanicos sporto šventę atkreipė dėmesį amerikiečių valdžios įstaigų reprezentai, lietuvių organizacijos ir Chicago prekybos rinkai, atsiųdami sveikinimus, kurie buvo patalpinti Lituanicos sporto klubo leidiny. "Lituanica 25 m. veiklos apžvalga 1951-1976". Leidinį 72 puslapių gražiai su tvarkė ir redagavo Jonas Juška. Pateikta plati klubo apžvalga, įdėta daug nuotraukų iš klubo veiklos. Spaudos darbus atliko "Draugo" spaustuvė. Banketo metu daug kas šį gražų leidinį įsigijo. Per šį 25 m. laikotarpį klubas yra atlikęs daug naudingų ir prasmingų darbų su lietuvišku jaunimu. Šiuo metu klubas turi subūręs per 100 futbolininkų, kurie suskirstyti į keletą komandų. Per metus kiekviena komanda sužaidžia po 50 rungtynių. Marquette Parko visuomenė mielai lanko sporto žaidynes, kartais susirenka apie tūkstantis žiūrovų.

Per 25 m. veiklos laikotarpį per Lituanicos sporto klubą praėjo apie pusantro tūkstančio lietuviško jaunimo, kurie išėjo į gyvenimą fiziškai užsigrūdinę ir susidrausminę. Lituanicos futbolo sporto klubui svečiant sidabrinę sukaktį, Chicago lietuvii koji visuomenė linki geros sėkmės, gausių pergalių, tvirto ryžto ateity, sėkmės sporto aikštėse ir gero organizuotumo sporto veikloje.

J. Kaunas

"LAISKŲ LIETUVIAMS" KONKURSA

"Laiskai Lietuviams" yra paskelbė straipsnio konkursą. Konkurso temos: vyrams — Kokią norėčiau turėti žmoną; moterims — Kokį norėčiau turėti vyrą; jaunimui — Kokius norėčiau turėti tėvus. Jaunimui dar yra skiriama ir kita tema — Jaunimas ir religija. Cia reikia panagrinėti, ar jaunimas domisi religija, ar nuo jos tolsta. Konk.

PRISIMINKIME MIRUSIUS

Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebėga sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau prisiminti šiuos man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$ _____